

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 163 (3325) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Az igazi béke útja

Irtta: Dr Paál Árpád

A magyar kormány németnyelvű félhivatalos lapjából, a *Pester Lloyd*-ból értesülhettünk, hogy hamis hírveréssel a különbéke kaosóját is ellenséges oldalról már felröppentették. Nagyon ügyefogyott híresztelés ez, s nagyon magán viseli azt a bélyeget, hogy azoktól ered a kiröppentés, akik nemcsak a magyarságnak, hanem magának a béke ügyének is ártani akarnak. Az az óriási világháború, amiben ma a földkerekség minden népe benne van, sokkal szövevényesebbé tette mindnyájunk helyzetét, semhogy külön békeakciókkal szabadulni lehetne valakinek az általános sodrásból, ami végeredményben majd kikerülte mindnyájunk békéjét.

Ezzel a különbéke híreszteléssel rokon az is, ahogyan Amerika felől az egyes államok jövőbeli elrendezéséről eregetnek meg kirajzolásokat. Nagyon a keze ügyében lehet az ilyen tervezetőknek az a fantázia, amely nem számol vele, hogy a jövő alakulása egyáltalán nem függ amerikai akarásoktól, se angol világhatalmi tetszésektől. A háború még tart nemcsak ellenfeleink és miközöttünk, de ellenfeleink során belül is; az angol, amerikai és szovjetbeli érdekek is legvadabban szembenállanak egymással. Ők az egymás közötti nagy belső ellentétek miatt se lehetnek abban a helyzetben, hogy hékét tudjanak adni még maguknak se, nemhogy másoknak.

Rá kell mutatnunk, hogy ellenfeleink sorában se tudják komolyan tartani az ilyen alaptalan tervezetéseket. Az angolok egyik igen neves közéleti embere Beaverbrook lord, aki sajtóhatalmat is tart a kezében, hadfelszerelési miniszter is volt, s befolyásos és nagyteljesítései tagja az angol felsőháznak. Ő mondotta most, hogy az angol-amerikai béke-tervezetők értekezlet arról tárgyalt, hogy hogyan alakul majd a helyzet 1945-ben, 1949-ben. Ellenben azon nem tud segíteni, hogy Moszkvában éhség van, s a Szovjet egész lakossága éheznek. A lord emlékeztetett még arra, hogy 1918-ban nem kevesebb, mint 196 bizottság foglalkozott háború utáni kérdésekkel, de határozataik közül nem tudtak egyet se megvalósítani.

Nem mi mondjuk ezt, hanem az ellenség vezető rétegéből hangzik el a figyelmeztetés, hogy mennyire nincs értéke, erkölcsi megbízhatósága, gazdasági és lelki megalapozottsága annak a hőbortos propagandának, amit a béke-tervezetők kínálgatásával űznek. Beaverbrook lord mondta most azt is: „Ezekkel a háború utáni tervezetéseikkel csak tulzott reményeket keltenek, amelyek majd a háború után kielégítetlenül maradnak.” Kisértetiesen emlékeztetnek ezek a szavak arra a 25 év előtti történetre, mikor szintén Amerikából maga az akkori elnök, Wilson úr bízta meg Európát az örök békével és egyébb álomképpé színezett jóssággal, amit mind Amerika fog hozni nekünk.

Szegény magyaroknak ugyancsak elhozta. A bolgárokat is szépen megjutal-

Sziciliában egyre fokozódik a tengely nyomása egyes angol-szász hídfők ellen

Rendkívül nagy hadászati fontosságuk van a Keleten most folyó harcoknak. A volhovi arcvonalon súlyos elhárító harcban vannak a németek

Zürichi jelentés szerint — mint a Pest írja — Montgomery csapatainak Catania előtti kudarca a szövetségeket arra készítette, hogy nagy sietséggel új csapatokat tegyenek partra és küldjenek Catania felé. Ugyancsak nagy hajóegységeket is felvonultattak Catania kikötője felé, amellel állandóan jönnek a hajóegységek. Az angolszászok az utolsó 48 órában nem tudtak előrejutni, sőt tengely nyomása egyre fokozódik az egyes angol hídfők ellen. A Palermóból és a nyugati részekből kivont csapatokkal az északi szaksz védelmét erősítették meg.

Keleten a volhovi fronton a német csapatok súlyos elhárító harcokban vannak. A legerősebb harc Orelnél folyik. Az egyik súlypont a kubani hídfő. A szovjet támadások kiterjedését jelentik a Ladoga tavi harcok. Berli katonai magyarázó rámutatnak arra, hogy a mostani hadműveletek rendkívül nagy hadászati fontosságúak. A Szovjet minden rendelkezésre álló tartalék bevetésével, tekintet nélkül a nehéz veszteségre, mindenáron ki akarja erőszakolni az átörést, de eddig nem jutott túl a jelentéktelen helyi sikereken.

Legkeményebb ellenállást tanúsító német egységekkel küzd Szicília keleti részén a 8-ik brit hadsereg

Berlin. (Bud. Tud.): A keleti harctéren folyó esatával kapcsolatban német hivatalos helyen megjegyzik, hogy eddig még sohasem tapasztalt mennyiségű korszerű fegyvert és nagy tömegeket vett harcha a Szovjet.

Bern. (Bud. Tud.): A szicíliai harcokról érkezett angolszász jelentések szerint Szicília keleti részén a 8-ik brit hadsereg egész arcvonalán elkeseredett harc folyik. A brit csapatok a legkeményebb ellenállást tanúsító német egységekkel küzdenek.

Berlin. (MTI.) A NTL. jelenti: Német tengerészeti járművek lelőttek 6 ellenséges repülőgépet a szicíliai vizeken. Német harci gépek 23-án elsüllyesztettek egy 2000 tonnás teherhajót és bombával megrongáltak 6 másikat. Kréta szigetén pénteken a légvédelmi tűz két ellenséges gépet lőtt le.

Majszki a lengyel-szovjet viszony miatt utazott Moszkvába

London. (Bud. Tud.): Londonban meg erősítették azt a hírt, hogy Majszki szovjet nagykövét főként a lengyel-szovjet viszony miatt utazott Moszkvába és hogy közölje Anglia, valamint a többi szövetséges állam álláspontját. A len-

gyel-szovjet tárgyalásokra vonatkozóan Londonban úgy vélik, hogy kevés kilátás van a sikerre. A jelentés közli továbbá, hogy Benes moszkvai utazása halasztást szenvedett. Az utazásra előreláthatólag késő ősszel kerülhet sor.

maza, azért akkori külön békéjükkel kinyitottak a küzdő sorból: ők lettek a Balkán szolgáncjai. A Wilson 14 pontjának eszéképétől bomlott föl a német birodalom otthoni frontja is: ők is jól megjárták, hogy hitte nekik. Még ma is tulajdonképpen ama kifosztás ellen küzdenek, amit akkor, a 14 pont utáni lépemenésük miatt rájuk terheltek jóvátételi milliárdokban, ipari területeik megezállásában, gyarmataik, hajók és összes kereskedelmi jövedelmük elvételében.

Olyan történelmi emlékek maradt az amerikai béketervezetésekről, hogy azokat józan európai nép soha el nem felejt. Most is tudjuk, hogy az új háborút szintén az amerikaiak gazdasági

és világhatalmi önzéseinek köszönhetjük, s hogy igazi béke csak akkor lehet, ha ez az önzés sültrök. Isten a világ fejlődésének az ura, s az ő mindenható bölcsessége adja az élet törvényét. E törvény szerint a világhatalmi önzések soha se lehetnek a népek sorsának végső meghatározói. Csak arra jök, hogy az egészséges ellenhatásokat a népekben fölkeltsék. Ezeknek az ellenhatásoknak a mérsékelő közbeiktatódása fogja elhozni a népek igazi békéjét. Becsületes küzdelem fogja elhozni, de elhozza bizonyosan.

Es a csábító béketervek, a különbékére csalogató megtévesztések helyett fel fog állani az igazi békeképző folyamat. Először is a világhatalmi önzések

Genf. (MTI.) A NTL. jelenti: Az Exchange jelenti Moszkvából: A moszkvai lengyel menekült bizottság három kiküldöttje Londonba érkezett, hogy érintkezésbe lépjen az ottani lengyel menekült kormányral. Hír szerint a Szovjet rábeszélésére vállalkozott az útra.

Róma. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Beaverbrook lord az angol alsóházban képet festett a szovjet élelmészeti helyzetről. Megállapította, hogy Leningrádban már 1 millió ember halt éhen. Moszkvában éhségtől kimerült emberek esnek össze az utcán. Az élelmészeti helyzet még rosszabbodni fog az egész országban. A stockholmi *Afton Tidning* hasonló cikkeket közöl. Megemlíti, hogy az orosz lakosság élelmiszerezését egyre csökkentik. A *Popolo di Roma* ezzel kapcsolatban rámutat arra, hogy mindez megvilágítja a bolsevista hadműveletek okát és arra mutatnak, hogy az éhség hajsolja az oroszokat a mostani támadásokba.

Rómának nyílt várossá való nyilvánítását kívánja Roosevelt

Washingtonból jelentik: (B. T.) Roosevelt a sajtóértekezleten állást foglalt a Róma ellen intézett bombatámadás ügyében. Ismét azt a kívánságát fejezte ki, hogy nyilvánítsák Rómát nyílt várossá. A Róma elleni légitámadást a Sziciliában küzdő amerikai csapatok érdekében szükségesnek mondtotta. A szicíliai hadjárat előtt Róma bombázása nem volt szükséges katonai szempontból. Mielőtt Sziciliában a szövetségesek partraszálltak, gondolni kellett a támadásra. Rómát kifejezetten az

elbizakodott hatalmai megakadnak a saját maguk erőltetésében. Rádöbbennek, hogy több igazuk van a kifosztott népeknek. Hiába gyártják ellenük a hadigépeket. A népek ezeket is le tudják küzdeni, mert nemcsak a gazdag hatalmasok tudnak fegyvert kovácsolni, de a szegények még inkább össze tudnak fogni, mikor az életösztön fölkelte őket az elbizakodottakkal szemben. Ez az ellenállás hozza meg az elbizakodottak kijózanodását, s vele a helyzetek, a kölcsönös köteleességek és egymás iránti tartozások jobb felismerését. Ebből lesz aztán a népek közötti több megbecsülés. Ebből lesz az igazi béke. És nem a megtévesztésekből, a külön útra csábításból, s a hazug tervezetésekből.

ellenség utánpótlási központjának tekintik. A szövetségesek még ma is remélik, hogy Német- és Olaszország megmáskítja elhatározását és Rómát nyílt várossá nyilvánítja.

Rómából jelentik; (B. T.) A polgári lakossághoz intézett felhívás, hogy hagyja el Rómát, erős visszhangot keltett. A kiűrités nemcsak a bombázással eddig érintett részekben kezdődött meg, hanem máshol is. A kiűrités önkéntes. A Rómában lévő 14 éven aluli gyermekek számát 450.000-re becsülik, amelyből kerken 300.000-et Rómán kívüli táborokban helyeznek el.

Bezárták a római nagy uszodákat

Rómából jelentik; (MTI) A reggeli olasz lapok közlik, hogy a párt főtitkára rendelkezése azonnal bezárták a római nagy uszodákat, egyedül az ifjúsági szervez uszodáj maradtak nyitva, amelyeket a hadirokkantak használnak.

Stockholmból jelentik; (MTI) 9 Stefani Iroda jelenti: A svéd lapok londoni tudósítói szerint a Róma bombázása által elpusztított Szent Lőrinc bazilika lerombolása nagy vihart támasztott az angol sajtóban. Az angol katolikus hetilapok részletes cikkeknél fejtik ki, hogy a bombázás mélyen sértette az egész világ katolikusait. Egy másik katolikus lap felveti azt a kérdést, vajon Churchill és Roosevelt ajándékkal akarták-e kedveskedni az olasz és német hírvérésnek. A pápa levele fokozta a kedvezőtlen hangulatot egész angol sajtóban.

Rómából jelentik; (MTI) Egyre több észlet válik ismertté arról, hogy a római lakosság mennyire megőrizte nyugalmát a bombázás alatt. A ma reggeli lapok újabb eseteket közölnek erre nézve. A római törvények éppen egy fontos ügyet tárgyal, amikor megállították a légvédelmi dudák. A tárgyalást vezető bíró a tanács tagjaival együtt levonult az óvóhelyre és ott folytatták a tárgyalást.

Iránban egyre hatalmasabb méreteket öltenek a zavargások

Ankarából jelentik; (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Az irani katonai vérség úgy kezdődött, hogy több csapat megtagadta az engedelmességet, amikor tüzelni kellett volna a tüntető tömegre. A zavargás egyre hatalmasabb méreteket ölt. A vezérkar főnöke és több magasrangú tiszt lemondott. A közép-ső tartományban angolészás csapatok érkeztek. Az ostromállapotot több tartományra kiterjesztették.

Most jelent meg:

Dr. Eröss Alfréd
összeállításában:

Egyház és élet

erdélyi katolikus évkönyv

Ara: 6 P.

Beszerezhető a Magyar Lapok kiadóhivatalánál.

Amszterdamból jelentik; (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Giraud tábornok az Egyesült Államokból és Angliából vizs. szatért Északafrikába — jelenti az United Press.

Madridból jelentik; (MTI) A Német

TI jelenti: A washingtoni spanyol nagykövet tiltakozást jelentett be az Egyesült Államok kormányánál amiatt, hogy a washingtoni mexikói követ egyik beszédében a spanyol államfőt árulónak nevezte.

Róma bombázása még mindig foglalkoztatja a világ közvéleményét

Washingtonból jelentik; (B. T.) Hull amerikai külügyminiszter a pápa levelére vonatkozólag nem volt hajlandó nyilatkozni a sajtó előtt.

Amszterdamból jelentik; (MTI) A NTL jelenti: Az angol hírszolgálat jelenti, hogy Sidney érkeke a vatikáni pápai alállamtükárhoz az alábbi táviratot intézte:

Mi Ausztrália érkeke, ebben a tragikus órában, amikor rokonszenvűnknek és hűségünknek kifejezést adtunk, csatlakoztunk ahhoz a nemes meghitt tiltakozáshoz, amelyben a pápa emelte fel szavát az ellen, hogy a háboru borzalmait a kereszténység meg-

szentelt központjára zudítsák.

Stockholmból jelentik; (MTI) A NTL jelenti: O'Connelly amerikai hercegprímás az United Press jelentése szerint a püspökség hetilapjában ezeket írja:

Az egész keresztény világot elszorította a Róma elleni bombázás szörnyű híre.

Vatikánvárosból jelentik; (MTI) A Stefani jelenti: Az Osservatore Romano közlése szerint a pápa nemcsak Olaszországból, hanem az ó- és újvilág minden országából nagy számban kap táviratokat, amelyekben kifejezést adnak együttérzésüknek és hódolatuknak Róma bombázása alkalmával.

Szófiában ismét légiriadó volt

Kommunista merénylet áldozata lett a plovdivi helyettes tartományfőnök

Szófia. (MTI.) Pénteken éjjel 70 percig tartó légiriadó volt Szófiában. Az ellenséges repülők nem érintették a fővárost. Sem bombát, sem röpcedulát nem dobtak le. Az óvatossági rendszabályokat tovább fokozták.

Szófia. (MTI.) Balkanszki bandavezért két társával a bolgár rendőrség harc közben agyonlőtte. Balkanszki a legveszedelmesebb bolgár terroristák egyike volt.

Szófia. (MTI.) Hivatalosan megállapították, hogy Bulgáriában semmiféle ejtőernyősök nem szálltak le és Szófiában nem voltak zavargások.

Szófia. (MTI.) Filov miniszterelnök

pénteken kihallgatáson jelent meg Boris bolgár cárnál.

Szófia. (MTI.) A NTL jelenti: A belügyminisztérium közölte, hogy a 23-ra virradó éjjel Plovdivban két kommunista megtámadta Nikolav Brisztevet, a tartomány helyettes főnökét. Lövöldözés során súlyosan megsebesítették a helyettes tartományfőnököt, aki nem sokkal később belehalt sérüléseibe.

Tokió. (MTI.) A NTL jelenti: A Domei Iroda jelentése szerint a japán repülők tegnap Honan tartományban megtámadták az amerikaiak légi támaszpontját és súlyos kárt okoztak. Három ellenséges gépet lelőttek. Egy japán gép elveszett.

Készül a kötelező mezőgazdasági biztosításról szóló törvényjavaslat

Antal miniszter beszéde a Falusi Gazda Szövetség közgyűlésén

A Magyar Országos Tudósító jelenti: A Falusi Gazda Szövetség pénteki rendes évi közgyűlésén megjelent Antal István nemzetvédelmi miniszter is.

Mayer János titkos tanácsos megállapította, hogy a gazdatársadalom kézzel vállálja a reá mért feladatok teljesítését, a beszolgáltatás lebonyolítását, amely rengeteg utánjárás követel. Ezért kéri a hatóságokat, hogy vegyék figyelembe a méltányosság szempontjait. A továbbiakban állást foglalt különösen a fővárosban látott faluelles hangulattal szemben. Csak a rosszindulat teheti felelőssé — ugymond — a gazdatársadalmat a feketepiacért.

Szekeres László ügyvezető igazgató ismertette a múlt évi eredményeket, majd határozati javaslatot nyújtott be, amely szerint örömmel fogadják a kormányának a mezőgazdasági szociálpolitika terén tett újabb lépéseit. Kéri az ipari közszükségleti cikkek igazságos elosztását, továbbá a mezőgazdasági és ipari termékek árainak kiegyenlítését.

Czerman Antal dr. ügyvezető alelnök a Faluszövetségnek a földművelő nép érdekében tett intézkedéseit ismertette, majd Antal István nemzetvédelmi miniszter szólalt fel.

Kiemelte beszédében, hogy a magyar szociálpolitikánk legnagyobb feladata

Mozik műsora:

APOLLÓ: Üzenet a Volgapartról.

BELVAROSI: Éjjelre kiderül.

CASINÓ: Az új földesur.

KORONA: Haditudósító kiállítás.

a mezőgazdasági népesség gondozásának korszerű kiépítése. A kötelező mezőgazdasági biztosítással foglalkozó törvényjavaslat már készül. A szociális kérdések terén a szociális köteleességek szempontját kell hangsúlyozni, mert erős szociálpolitika csak fokozott munkával, nagyobb teljesítménnyel fejlődhet ki. Óva intette hallgatóit a demagógoktól, akik csak az igényeket fokozzák, de figyelmen kívül hagyják a köteleességteljesítés fokozásának fontosságát. A Faluszövetségnek is egyik teendője a köteleességteljesítés és áldozatvállalás útján ilyen tevékenység kifejtése.

„Gratar special”

A gyengébbek kedvéért azonnal megmagyarázom ezt a két furcsa szót: rostélyos különlegesség. Sajátos román fajtája a hirtelen sült peccsenyének. Mi megtanultuk jól a nevet és meg is izlettük sokszor a megszállás alatt. Ismertük jól a luxusétterem és a kis külvárosi lebuji előtt egytörmön elhelyezett alkalmatlanságot, a gratar, amelyen a legfinomabb rostélyos készült pár perc alatt. Ismertük a „mititei” is a grataron sült apró kolbászt, amely inycsiklandozó illattal töltötte be a messze környéket.

No, de senki se higgye egy pillanatra sem, hogy nosztalgiával gondolkunk ezekre a román nemzeti sajátosságokra. Az egész gastrónómiai eszmélettelésre csak azért vetemedtünk, mert fölötte érdekes sorokat olvastunk a Svájcban megjelenő „Voix des Peuples” című nemzetközi politikával foglalkozó folyóiratban a román emigrációról. Többek között azt, hogy a legjelentősebb román emigráns vezér, Tilea volt miniszter és londoni követ, megunta a politikát és felszámolt vendéglősnek. Többet nem ért el a váratlan fordulatról a svájci folyóirat, mert hiszen nem tartozik a politika mezejére Tilea vendéglőjének jó vagy rossz menetele, sem az étel és italok minősége, de azt már nem mulaszthatjuk el, hogy az érdekes hírrel kapcsolatban ne gondoljunk a gratar special-ra. Mert egy Tilea nem nyithatott akármilyen vendéglőt Londonban. Londonban van — hej! — számos utca, de még több a vendéglő. Nehéz ott helyet szorítani még magának Tileának is. De ha kiakasztja cégére tőle a gyalutorgácsot és kirja fölé, hogy: gratar special, főképben pedig kiteszi a vendéglő elé a gratar-t, akkor a derék anglusok megvadulnak és még a rácsvasakat is leeszik a gratarról. Hát ha még mititeit is árul! Akkor még a cserepet is széthordják a ház tetejéről.

Mi csak gratulálni tudunk Tilea úrnak a nagyszerű ötlethez. Higgye el vele együtt minden emigráns, hogy sokkal többet használnak önmaguknak és nemzetüknek is, ha hasonlóan átképezik magukat gyakorlati pályákra. Mert politikai akarnokkodásuk és torzsalkodásuk csak szánakozást vált ki mindenütt, de Viorel Tilea vendéglője a gratar special-al és a mititei-el igazi, irigyléseméltó nemzeti siker lesz. (TOVIS)

XII. évf. — Szombat, 1943. július 24.

Ujabb szakaszokra terjesztették ki támadásaikat a bolsevisták

A németek hihetetlenül súlyos és véres veszteségeket okoznak a támadóknak. A cataniai sikágon meghiúsultak az ellenség áttörési kísérletei

Berlin. (MTI.) A pénteki hadijelentéssel kapcsolatban közlik: Az orosz offenzíva támadási vonalának újabb kiterjesztéséről számol be a hadijelentés. Német katonai körökben megismétlik azt a megállapítást, amely szerint a szovjet a keleti arcvonalon minden erő latbavetésével döntést akar kiesikarni. Erre vall a harcban vetett ember- és hadianyag példátlan nagysága és az a példátlan kíméletlenség, amellyel a szovjet óriási veszteségei ellenére újabb támadásokat indít. Ezzel kapcsolatban német katonai körökben különösen jellemzőnek tartják a támadásnak a kubáni arcvonalra és a Ladoga-tóra való kiterjesztését. A szovjet hadvezetésnek a jelek szerint mindegy, hol támad. Egyetlen célja támadni minden eszközzel, minden áron és mindenhol, ahol tartalékok állnak rendelkezésre. Ezek a támadások csak a szovjet ütőerejének elforgatásához vezetnek. Ezzel lehet magyarázni azt is, hogy a miusi szakaszon az ellenség támadásai valamivel gyengébbek lettek, mint az utóbbi napokban.

Róma. (MTI.) Gayda Helyzet címen a *Giornale d'Italia*ban megállapítja, hogy a tengelycsapatok a cataniai síkság szegélyén és Catania városában nagyarányú tüzérségi tűz és gyalogsági támadások ellenére sem törtek meg és megakadályozták az ellenség előnyomulását. Az olasz és német csapatok már tíz napja örökölnek ezen a vonalon és visszaverték az ellenség összes vállalkozását. A cataniai helyzetben sem állott be változás. Az ellenséget újabb veszteségek érték. Nyugat felől az ellenséges páncélosok nyomása alatt az olasz és német csapatok részben új állásokba vonultak vissza. A középső szakaszon szilárdan tartják magukat a német és olasz csapatok.

Valamennyi szovjet támadást meghiúsítottak a németek

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról közli a Német TI. A védő főparancsnoksága jelenti: Keleten az ellenség újabb szakaszokra terjesztette ki támadásait. Tegnap is sikertelenek maradtak a szovjet azon kísérletei, hogy áttörje a német vonalakat. Az ellenséges hírverés minden állításával szemben a német hadsereg szilárdan és rendületlenül áll. A légi erővel szorosan együttműködve hihetetlenül súlyos és véres veszteséget okoztak a német kötelékek az ellenségnek. A szovjet tegnap 566 páncélosot és 105 repülőgépet veszített. A kubáni hídfőnél és a Ladoga-tó felé az ellenség erős tüzérségi előkészítés után páncélosok és csatarepülőgépek támogatásával megindította támadásait, amelyekre a német hadvezetés előre számított. Valamennyi támadást meghiúsítottuk. Az Azovi-tengertől Bjelgorodig húzódó arcvonalon a szovjet tegnap is hiába rohmozta a német állásokat. Egy szovjet páncélos csoport Kurszktól északnyugatra 50 páncélosot veszített.

Az oreli szakaszon a szovjet nagy erőket vetett harcra. Vadászaink és tengerészeti tüzereink 15 ellenséges gépet lelőttek. Szicília szigetén tegnap csak a középső szakaszon került sor súlyos harcokra, amelyekben az ellenség támadásai súlyos veszteségekkel meghiúsultak. A nyugati szakaszon hátrább fekvő védelmi vonalat foglaltunk el. Catania mellett tovább tart a tüzérségi harc. Légierőnk éjszakai támadást intézett az ellenség

utánpótlása és Málta, valamint Szicília közötti összeköttetés ellen. Négy közepes nagyságú teherhajót találtak.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A péntekre virradó éjjel brit gyorsnaszadok a Csatornában megtámadtak egy német karavánt. A német biztosító járművek felgyújtottak egy ellenséges naszadot. A német hajók csak könnyebb sérüléseket szenvedtek.

Palermót elfoglalták az angol-szászok

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1154. közleménye: Sziciliában az olasz és német csapatok visszaverték azokat a támadásokat, amelyeket tekintélyes ellenséges erők hajtottak végre az arcvonal középső szakaszán és a cataniai síkságon. A nyugati szakaszon hatalmas páncélos alakulatok ellen vívott súlyos harcok után a védelem kénytelen volt hátrább vinni állásait. A tengely légi alakulatai támadást intéztek ellenséges hajók ellen. Torpedóvetőgépeink a Passeró-foktól keletre egy nagy tonnatartalmú kereskedelmi hajót felgyújtottak. Szardínia szigete felett 10 gépet lőttünk le. A légvédelmi ütegek a tegnap jelentett két gépen kívül még egy harmadikat is lelőttek. Az ellenséges légi erő támadást intézett Foggia, Salerno és néhány latiumbeli kisváros ellen. Két gépet lelőttünk. Az utóbbi két nap során 8 gépünk nem tért vissza.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Az angol-amerikai hadvezetés hadműveletei a sziget védelmének nyu-

gati szárnya ellen irányulnak. — Az amerikai és angol kötelékek áttörési kísérletei a cataniai síkságon többnapos harcokban meghiúsult. Az amerikaiak csütörtökön Lemadonie hegy-csoporttól délkeletre erőlyes elhárításba ütköztek 11 harcokos és 4 felderítőkos elvészése után dél-nyugat felé visszahúzódtak, hogy elkerüljék a bekerítést. Enna és Leonforte területén egész napon át tartó heves küzdelmekre került sor. Az amerikaiak harmadik vállalkozását azonnali ellentámadással feltartóztattuk a sziget nyugati részén. A szigettől délnyugatra német és olasz repülőek elsüllyesztettek két teherhajót 7 ezer tonnával. Három kereskedelmi hajót 11 ezer tonnával súlyosan megrongáltak. 7 hajót 24 ezer tonnával találtak érték. 7 ellenséges repülőgépet lelőttünk. Saját veszteségünk két gép.

Zürich. (Bud. Tud.) Amerikai páncélos osztagok szicília nyugati szakaszán megszállták Palermót és behatoltak Marsala külső kerületeibe.

Ujabb korosztályokat hívtak be Olaszországban

Róma. (MTI.) Mint a *Lavoro Fascista* írja, az olasz katonai hatóságok behívták az 1907—1922 év közötti korosztályokat, valamint az 1914—1922 év közötti segédszolgálatra utalt korosztályokat. A behívásokat hírdetmények útján közölték. A fenti korosztályba tartozó va-

lamennyi tiszt, altiszt és legénységi állományú jelentkeznii köteles és az eddig érvényben levő felmentések érvényüket veszítik. Csak azoknak nem kell katonai szolgálatra jelentkezni, akik alkalmatlanok. A jelentkezések augusztus első felében megtörténnek.

Norvégia ellen nem várható nagyobb támadás a közeljövőben

Helsinki. (MTI.) A *Helsinki Sanomat* Londonból jelenti, hogy illetékes angol körök nem számítanak a közel-

gések a Földközi tengeren olyan nagy hajótörésvonást végeztek, hogy nem látezik valószínűnek a Norvégia elleni támadás.

jövőben nagyobb támadásra Norvégia ellen. Az amerikai külügyminiszter londoni és izlandi látogatásával kapcsolatban sokat foglalkoznak ezzel a kérdéssel. Rámutatnak arra, hogy a szövete-

szervezetét a belokban felhalmozódott salaktól, ha nincs is éppen székrekedése Jó tisztító hashajtó a **DARMOL**

Helsinki. (MTI.) Az *Uus Suomi* stockholmi tudósítója rámutat arra, hogy a szovjethadviselés jelentős mértékben függ a lakosság élelmiszerrel való ellátásától. Moszkvában a lakosság élelmiszeradagjai olyan kicsinyek, hogy az már az emberi önmegtartóztatás határán jár. Londonban sötétben ítélik meg az idej orosz terméskilátásokat. A philadelphiai *Rekord* című lap katonai tudósítója, Pratt őrnagy azt írja, hogy Stalin továbbra is makacsul követeli a második front felállítását Nyugateurópá-

Renőr:
Mit sugdasnak mi?

2 polgár:
Csak azt mondtam,
hogy ha még nem
késő —

siessen jegyét megváltani a

Czája cirkuszba

Naponta előadás pont 1/2 8-kor

Vasárnap 3 előadás

3-5-fél 8 órakor

Jegyelővétel 10-től 1-ig és 3 órá-

tól a cirkusz pénztáránál.

Telefonrendelés: 14-89

ban, mivel Szicília elfoglalása nem könnyítene az oroszok helyzetén. Pratt őrnagy szerint Stalin szövetségeseivel szemben azzal is kifejezte elégedetlenségét, hogy nem akar találkozni Roosevelttel és nem engedte meg az amerikai újságíróknak az arcvonalra való kiutazását. A *New York Times* felelős szerkesztője, aki nem rég tért vissza Amerikába, hasonló körülményekre utal és megemlíti, hogy az orosz polgári lakosság élelmiszeri helyzete katasztrófális. Pratt őrnagy elismeri, hogyha a szövetségesek inváziója kudarcra végződik, az összeomlás vonhat maga után. A Csatorna partján való partaszállítás csak orosz vágyalom.

Brazília Dakart kívánja cserébe a Sziciliába szállított kávéért

Róma. (MTI.) Mint a *Piccolo* külföldi tudósítója Buenos-Airestől jelenti Brazília nagy kávé szállítmányt küld a Sziciliában harcoló angolszász csapatok számára. Mint a külföldi tudósító megjegyzi, Vargas elnök ezért a külföldi tudósítót azt kérte, hogy a háboru után engedjék át Braziliának Dakart. Brazília imperializmusa nyilatkozik nem ismer határt, mert Brazília már nem elégszik meg francia Guayánával, hanem újabb követelésekkel lép Amerika elé, hogy imperializmusnak további teret biztosítson.

Bern. (Bud. Tud.): Mc. Arthur tábornok főhadiszállásáról jelenti, hogy Ujguinea szigetén amerikai és ausztráliai katonák felvették a harcot a japánokkal. Szövetséges bombázók Ausztráliából kiindulva támadást intéztek a japán Surabaja ellen.

JÁVOR BÉLA:

Megvédtem Nagyváradot

Nagyvárad július hó.

Nagy ilyenkor, nyáron a vendéglátás nálam. Kiterjedt pereputtyom tagjai Nagyváradon haladnak át Erdély felé s természetes, hogy megszakítják itt egy-két napra utjukat. S en lelkes lokálpatriotizmussal mutogatom nekik a várost. A Fő-utcán, a Bémer-téren, a Szent László-téren, a Széchenyi-téren, a püspöki palota és a hadapródiskola tájékán még is értik rokonaim büszke elragadtatásomat, de más területeken már sok mentegetni valóm akad. Sőt a központban is alig tudok helytálló választ adni erre a kérdésre:

— Miért nem folynak itt építkezések? Hiszen más városokban, például Szatmáron, egész palotasorok épültek a felszabadulás óta!

A háborús nehézségekre szoktam hivatkozni ilyenkor, különösen az anyaghiányra, ami nemcsak magánemberek, hanem a város számára is lehetetlenné teszi a nagyobb vállalkozásokat. Itt van például — magyarázom kínos erőlködéssel — a városi bérház ügye. Már másfél évvel ezelőtt elhatározták, hogy új utcát nyitnak a Bémer-térből, igaz, hogy csak egy sikátor-szerűséggel s annak sarkára emelnek egy pompás palotát. Egyik bizottsági tárgyalás és helyszíni szemle a másikat érte, a minisztérium illetékes osztályából is jöttek le szakértők véleményadásra, a város vezetői hónapokon át kilincseltek Budapesten különböző tényezőknél, kaptak is számtalanszor ígéretet a szükséges anyag kiutalására s mégsem lett a dologból semmi. A legutóbbi kisgyűlésen már be is jelentette a mérnöki hivatal főnöke, hogy jobb időkre kellett halasztani a Bémer-téri, illetve Kazinczy-utcai bérpalota építését, s ehelyett a Csáky István-utca sarkán terveznek most már egy másik városi bérpalotát, bizonyára kisebb méretűt...

— S most ennek az építése ügyében folynak bizottsági tárgyalások és helyszíni szemlék? — vetette közbe egyik rokonom.

— Igen — feleltem kissé határozatlanul, pedig egészen pontosan tudom, hogy tényleg folynak, sőt ezzel kapcsolatban már rég elhatároztak egy utcanyitást is a Körösparton, az ott éktelenkedő vírák kisajátítására is régecskén befejeződött az eljárás, csupán a romboló munkálatok nem indultak még meg.

— Szintén anyaghiány miatt? Feddő tekintettel mértem végig rokonomat és sértődötten utasítottam vissza a rosszindulatu megjegyzést: — Nem, hanem kétségkívül a munkáshány miatt...

Eppen a piacon jártunk, mikor ezt az ellenvetést tettem, ahol tömegével ácsorogtak életerős szegényemberek. Élénk csevegéssel igyekeztem erről elterelni rokonom figyelmét, mert a munkakerülés bizonyos jelenségeinek ismertetésével és orvoslási lehetőségeivel nem óhajtottam társadalompolitikai térrel városrendezési szemléldésekre vonatkozó beszélgetésünket. A városi kerteteket remek megvalósításait kezdtem magasztalni, amelyek néhol, így például a híres Bunyitay-ligetben szintén kizárólag a munkáshány miatt késlekedtek annyira, hogy csak a nyár közepéig

kezdték itt a virágos kertek szépsége a multból ismeretes képhez hasonlóan kibontakozni...

— A kertészeti tanácsos — magyaráztam — maga mondta nekem, hogy egyszerűen nem kap munkásokat, mert az emberek inkább mezei napszámba mennek el, vagy a szőlőhegyen kapálnak, ahol jobban fizetik őket.

— Ez nem megoldás — felelte kurtán a rokonom. — Más városokban ezért nem hanyagolják el a ligeteket.

Megnyugtattam, hogy arról nincs szó nálunk sem. Igaz ugyan, hogy a külső városrészekben — ahol igen egyszerű kertészeti megoldásokkal a mai anyaghiány ellenére is sokat lehetne segíteni a sirtalmasan sűrű városképen — még alig történt ilyirányú kezdeményezés, s a fásítási program végrehajtása sem észlelhető a város számtalan utcáján, de azért a mi főkertészünket mégsem érheti gáncs, főként azért, mert épített egy gyönyörű pálmaházat...

— Pálmaházat? — meredt rám a rokonom. — Mire nektek pálmaház, mikor akáciátok sincs elég?

Szerencsére ismerem annyira a városi viszonyokat, hogy rövid gondolkodás után meg tudtam adni a választ: — Tudod, ez azért van, mert a geszti gróftól negyven pálmát kaptunk ajándékba s ez a főúr adomány igazán megérte a pálmaház-építés áldozatát, annál is inkább, mert a pálmák csinos táblácskákon fogják viselni majd a nemes adományozó nevét.

A rokonom erre fitymálóan legyintett a kezével és kijelentette, hogy ez nem éri meg és hogy az utcák rendbekerítése, szépítése, fásítással és virágos kertcskével való trissziése elsőbrendű feladat, de én vitába szálltam vele és kerekén megmondtam neki:

— Ne haragudj, de ehhez nem értesz, és különben is kommunista vagy.

Már sokkal nehezebb feladat hárult rám, mikor a Nagypiac téren átvágyva ismertem meg bosszantóan alapos érdeklődésű rokonom előtt a városrendezés itteni célkitűzéseit. Néhány girbe-gurba fiatal vadgesztenyefán akadt meg a szeme, amelyek a piac keresztutjait szegélyezik.

— Honnan szedték ezeket a neveltséges formájú fákat? — kérdezte.

— Bizonyára a város csemeterijéből — feleltem kissé pironkodva — de megnyugtattam, hogy onnan alig pár száz ilyen girbe-gurba diszta került ki utcáinkra, a tavaszi fásítások során, azok is nyilván csak azért, mert tavaly, a kellő szakszerűséggel ültetett fák javarésze kiveszett...

Ugy látszik, sikerült is meggyőzőnöm rokonomat, mert erről nem szólt egy szót se többet. Viszont, körülnézve a Nagypiacon, felháborító nyersséggel jelentette ki:

— Itt nagy a piszok.

Azokon a területeken, ahol vásárok alkalmával a szekerek szoktak állani, tényleg sok trágya és egyéb maradvány halmozódott, de én sziettem ismét a munkáshányra hivatkozni.

— A köztisztasági hivatal — mentegetőztem — amelynek igen érdemes vezetője van, nem kap kellő számú utcaseprőt, pedig már napi 4 pengő tiz fillért fizet, ami nem nagyon kö-

zelíti meg ugyan a 15—16 pengős mezei napszámot, de állandó keresetet jelent...

— Ez megint nem megoldás — felelte most már ingerülten a rokonom. A köztisztasági hivatal vezetője tegyen javaslatot és verekedjen ki magának elegendő munkaerőt...

Csak dicsérelünkre szolgál, hogy nálunk nem ilyen verekedések az ügyosztályvezetők, ezt azonban az én rokonom nem értette meg. Ellenben kisvártatva megállt a Nagypiac és a Várady Zsigmond-utca közötti lévő térségnél, a közüzemek fa- és szénraktárának szomszédságában, ahová éjszakánként ismeretlen tettesek szekérszámba hordják a szemetet, épületomladékokat, téglatörmelékét. A lába földbe gyökerezett, szeme kidülledt mint egy bazedowosnak és egészen röviden csak ennyit mondott:

— Hát ez nagyon ronda.

Nem volt rest, elővette a város térképét, kikereste rajta a kérdéses helyet s egy halálos ítélet zordonságával állapította meg:

— Ez még a belvároshoz tartozik.

— Ahogy vesszük — igyekeztem enyhíteni a dolgot.

De a szomorúan elhanyagolt terület kinézését a legkörülmönfontabb rabulisztikával sem sikerült a városrendészet és a rendőrség aktivájára írnom: az itt-ott elegyengetett, de másutt öt-hat szekérszámba hordott törmelékkel, aminek ez a tér rendszeres

Meg kell hosszabbítani a Haditudósító Kiállítás nagyváradai bemutatóját

Csak a délutáni kívánsághangversenyre van még néhány jegy

Nagyvárad, július 24. A Haditudósító Század kiállításának sikere felülmúlja a rendezők legmerészebb váromlását is. Eddig több mint 20 ezer néző tekintette meg a kiállítás értékes gyűjteményeit. Tegnap a hadapródiskola nézte meg a kiállítást Paletta ezredes vezetésével s ugyancsak tegnap Sipos hadnagy vezetésével a leventék hosszú sorai is gyönyörködtek a bemutatóra került érdekességekben. A leventék babérkoszorút helyeztek a hősi halottak emléktáblájára. Ma a csendőrség és más alakulatok sorakoztak fel, hogy a kiállítás nemes tanulságait magukéva tegyék.

Az eredeti elgondolás szerint a kiállítás csak 27-ig van nyitva, de az egyre fokozódó érdeklődést tekintve, kívánatosnak látszik, hogy a rendezőség legalább néhány nappal hosszabbítsa meg azt. Azok a tömegek, amelyek különböző okokból még nem nézhették meg ezt a nagyarányú kiállítást, amelyhez fogható érdekességű még nem volt Nagyváradon, joggal igényelhetik, hogy a rendezők meghozzák a meghosszabbítással járó esetleges áldozatokat. Anyagi természetűek bizonyára nem lesznek ezek az áldozatok, mert kétségtelen, hogy a Sas palotába ezután gyűlő tömegek beléptidőit fedezni fogják azokat a költségeket, amelyeket a rendezők költségvetése előirányoz.

Itt írjuk meg, hogy a vasárnap esti honvéd kívánsághangversenyre már elfogytak a helyek. A jegyeket szombaton délután 4 órától és vasárnap

Az ország egyik nagy gépgyára

önálló nagy gyakorlattal bíró képzett

vasöntömostert keres

minőségi szerszám-géppontvények előállításához.

Életkor 32-től 50 évig.

Részletes ajánlatok képesítés és eddigi működési helyek megnevezésével a Biztos jövőre jelégére

Haasenstein és Volger r. t.
hirdető irodába, Budapest, V.
Dorottya-utca 8. küldendő.

lerakódóhelyévé vált, semmiképp sem tudtam üde pázsittá varázsolni idegenvezetői buzgólkodásomban.

S hogy mégis helyrebillentsem a mérleget rokonomnak városunkról alkotott véleményében, hamar a népfürdőről és az ONCSA telepek nagy szociális jelentőségű házairól kezdem beszélni, amelyek a városigazgatás egyedülálló, remek megvalósításai... (j. b.)

Csendőrkézre került a szabolcsi falvak réme

Nyíregyházáról jelentik: A nyírbátori csendőrségnek sikerült ártalmatlanná tenni az utóbbi idők egyik legveszedelmesebb tolvaját, aki hónapok óta valósággal réme volt a szabolcsi falvaknak. Fehér Ferenc nyírbátori lakos falakat bontott ki, piucéket tört fel, üzleteket fosztott és lopott mindenütt, ahol csak tehetett. A csendőrség hetekig tartó nyomozás után, egy vendéglőben fogta el mulatozás közben a veszedelmes tolvajt, aki már eddig 19 rendbeli börtönt ismert be. Fehér Ferenc tiz esetben volt már büntetve lopások miatt. A legújabb bünessetek egyrészt az elsötétítés ideje alatt követte el s így ügye valószínűleg rögtönítelő bíróság elé kerül.

Kávéházakban és vendéglőkben kérjük Magyar Lapokat.

Dr. Javor Egon tábori lelkész:

OROSZ GYERMEKEK

Aki nem elkeseredés, gyűlölet bosszúvágyától hevítve, nem öldöklő, pusztító harci kedvtől lihegve bolyong a végelethatalan orosz pusztaságokon, városkák és falvak utcáin, szétszórt házacskák között, hanem az örök emberi vonásokat, a szépséget és jódságot, illetve az Isten arcát, amelynek hasonlatosságára lettünk teremtve — keresi és próbálja felfedezni jobaránt és ellenség vonásain egyaránt, annak hamar megpihen tekintete az orosz gyermekben.

Megpihen, mert lépten-nyomon beléjük ütközik. Utón-utfélen élénk tűnik szöke tejescskék, telénk csodálkozók tisztán csillogó, tágranyított kék szempárok, félénken húzódik el, vagy derül mosolyra üde, ártatlan kedves gyermekarcuk.

Kíváncsian, fürkészve közeledtem az orosz gyermekvilág felé. Lelkemből papi hivatásom, küldetésem tudatával, azzal a paxos, nyugodt, ráérő lelkülettel, amelyről Mécs László énekel: ... azért vagyok, hogy visszamosolyogjak harmatra, virágra, napsugárra, mindenre, visszamosolyogjak az Istenre... Fülemben csengtek ugyanennek a versnek színes sorai: ... a gyermek szeme tükröt keresett... rámnézett, s arcát, a kedveset, tükröztem, mint kék tó a teli holdat... s valahol angyalok daloltak... — S rámosolyogtam az orosz gyermekre.

Kíváncsian, fürkészve. Hisz ez más világ, mint a mi gyermekeink világa. Nem az Isten-áldotta szentségi házasság melegágyából sarjadt életük, nem hullott rájuk már pályáskorukban a kereszténység hűs vize, hogy Isten gyermekeivé és a mennyország örökösévé avassa őket. Nem az Egyház édesanyjai ölen nevelődtek, gyenge, virágmivoltakra nem sütött rá a tulvilág éltető napja. Ők csak a földnek gyermekei. Nem ringatja őket bölcsőjüktől kezdve az a szelíd poézis és áldott valóság, amely a mi gyermekeinket körülveszi, nincs mellettük a kis kacsókat imára kulcsoló szülői szeretet meleg áhitata, nem tudnak arról, hogy lebegő szárnyú őrangyal óvón minden léptüket, nem ismerik a szentek kedves, színes, legendás világát, s kis szívüket nem dobogtatja a csillogó karácsonyi ajándékokat hozó, a gyermekeket keblére ölelő Jézuska-várás boldog izgalmá. Nem ismerik a hangzugas zsongó melódiáját, s gyermekélményeikből hiányzik a templomlátogatások maradó öröme, mikor nemcsak az Isten házában szépséges nagyságában merülnek el ámuló csodálattal, hanem meghajlítja térdüket, megérinti fogékony lelküket a templomok csendjének misztikus varázsa, az Isten jelenlétének titokzatosága.

Sápadtnak, véznának, csenevésznek és nagyon-nagyon szegénynek tuntek fel előttem az orosz gyermekek mindezen öröme, nagy lelki élmények és isteni ajándékok nélkül. Vagy inkább kicsit otrombának, durvának, darabosnak, mint a még nem kész, nem egészen finomra faragott szobrok.

De ők minderről nem tudnak. Ők azért nagyon gazdagok. A gyermekvilág ártatlan szépsége mosolyog bennük, s a duló háborúk közepette is valami csendes, mély, irigyléreméltó, felnőttek által csak álmodott, hön-

áhitott fölényes, nyugodt beke arra belőlük. Játszanak az ut porában, vagy a zöldelő füves térségeken, szakadt kis vászonruhájukat, buksi szöke fejüket, mezitelen lábcskájukat ezüstösre áztatja az eső, vagy ragyogóra aranyozza a napsugár. Reggeltől estig kinn tanyáznak. Hagymaszártól és sóltan héjas töttkrumplitól is a Ráfael-angyalok puók teltségét érik el. Tikkasztó melegben is bírja egyik a rákötött nagy, meleg kendőt, a jéghideg esőben is egy szál ingecskeben szaladgál az utcán a másik. Könny, vagy kacaj ragyog az arcukon, szemükben, amint az öröm dobogtatja kis szívüket, vagy a bánat togója szorítja össze. Számukra színes tarka képekönny a körülöttük zajló élet. Látványosság a sok egyenruha, a fényesszörű paripákönny vonuló vagy nótaszóval gyalog masírozó katonák sokasága, autók dübörgő bugása, legyverek csillogása egyaránt. S nekik senki sem ellenségük.

Most, hogy két éven át nem jártak iskolába, azt hiszik, hogy a gyermekálmok örök, végnélküli vakációja virradt fel rájuk. Talán e miatt elmaradottabbak fogalmaik, lasabban nyilatkozó az értelmük, pajkosabbak, csintalanabbak játékaik. Viszont dicséretre méltón engedelmesek. Három, négy vagy még több apróság bolyong együtt, lovaznak, vagy pillangót kergetnek, táramásznak, köveket hajigálnak, vagy az eső utáni triss pocsológyűlésekben gázolnak, mint az otthoni

gyermekek. A nagyobbak bátran kiabálják a szervusz köszöntést magyar katonáink után, s könnyen nyújtják cigarettát-kérőn piszkos praclijukat. A kisebbek szeliden állnak és tágrameredt szemekkel, olyan csodálkozva néznek házuk kerítése mellől az idegenre. Csak akkor derül hálás mosolyra az arcuk, s kezd csillogóbb lenni a szemük, amikor kis érmeiket, vagy színes szentképeket nyomok a kezükbe, vagy valami finomra csomagolt hazai édességet, cukorkát az érhetetlen orosz szavakat csacsogó ajkak közé.

Az orosz gyermekek szegényebbek, mert nem tudnak imádkozni, nem veszi őket körül az Isten, a Szűz Anya, az anyjuk természetfölötti csodás világa. De gazdagabbak a mieinkhez viszonyítva abban, hogy rengeteg van belőlük. Itt nincs testvértelen gyermek! Mikor elém táru a sok-sok puók kis arc, mikor látom a számtalan életerős, egészséges, pirospozsgás kis alakot, akár az ut porában, akár döcögő szekerek derekán, akár az üde édesanyák karján, akiből szintén csak úgy dalol az élet, összeszorult szívvel, tájó aggódással gondolok a magyar tájak felé, az egykés vidékekre, az elnéptelenedő, játszó gyermekek zsvajját már nem ismerő magyar talukra. Eszembe jut az a plakát, mely a háború kitörése előtt hangosan kiabálva meredt a francia utcákon járkelők felé. Szép, erős, életől duzzadó német édesanyját ábrá-

Gazdasági autonómia kiépítése

A háborús gazdasági élet egyik legfontosabb ismertetőjele az, hogy az állam irányító és végrehajtó akarata mind nagyobb szerephez jut. Az államnak ez a beavatkozó tevékenysége azonban az egészséges gazdasági életben csak bizonyos határokig terjed. Az államvezetés csak a kereteket jelöli meg, a kereteknek tartalommal való betöltését, a termelői vagy közvetítői munkát végzőkre bizzza. A legideálisabb az a helyzet, amikor az állami irányítás tiszteletben tartja a különböző gazdasági szervek önállóságát és ezt a gyakorlati élet követelményeiből kialakult autonómiát még a különleges helyzetben is figyelembe veszi s ceupán ott avatkozik be, ahol arra mulhatatlanul szükség van.

1. A terménybeszolgáltatás új rendje azon az elgondoláson épült fel, hogy a gazdának meg kell mondani előre, mit kell beszolgáltatnia. Közölni kell azt is, hogyan és mikor kell a terményeket beszolgáltatni, de a többi a gazda dolga. A gazdákból alakított közellátási bizottságok működnek a községekben és a gazdák egymásközött intézik el a termelési renddel kapcsolatosan felmerülő ügyeket. Ha pedig megegyezni nem tudnának, úgy a vármegyei közellátási bizottságokhoz fordulhatnak segítségért, amelynek tagjai között szintén helyet foglalnak a gazdák. Az új rend lebonyolítását és ellenőrzését tehát maguk a gazdák végzik.

2. A közellátási miniszter ezt a gazdasági autonómiát, amely a szerzett jogok tiszteletben tartását célozza, most az ipari ellátás terén is megvalósítja,

amikor az ipari közszükségleti cikkek előállításánál kemény harcot indít a fekete piac ellen s hadat üzen a tisztességes iparosok jóhírnevét veszélyeztető kontárokra. A mai időkben joggal hazaáruolónak nevezhető árdragító iparosok és tiltott iparüzők elleni küzdelemben a főszerepet az ipartestületek erre hivatott szerveinek, az ipartestületi székre bizzza. Az ipartestületi szék kötelessége fellépni minden olyan esetben, amikor a testület tagjai között az üzleti verseny tisztességét érintő szokás alakul ki. Az ipartestületi szék először felhívja tagjai figyelmét eljárásuk helytelenségére, megintti őket, megfedi őket. Ismerve a magyar iparos hazafias felfogását, remélni lehet, hogy az esetek túlnyomórésében az ipartestületi szék figyelmeztetése magában is elegendő lesz arra, hogy a magukról megfélekezett iparosok kifogás alá eső eljárásukat felhagyjanak.

A gazdasági autonómia jogainak tiszteletben tartása azonban csak akkor történhet meg, ha a termelő és a termelői munkát végző iparosok maguk is tudatában vannak munkájuk fontosságának az ország egészséges gazdasági élete szempontjából. Ha tehát vétenek akár árdragítással, akár más módon, a háborús gazdasági rend ellen, úgy ismerniük kell az állam szigorú megtorló intézkedéseit, amelyekkel kérelhetetlenül lecsújt mindazokra, akik a gazdasági önállóság fedőneve alatt saját önös ügyleteiket akarják folytatni a köz rovására.

Vámőrlését

végeztesse a

Váradi malomban

Kocsán János-utca 21 szám.

Telefon: 12-25.

Vámőrléséét

a fejadagnak megfelelő mennyiségben

Ingyen tároljuk.

zolt, akit körülölel a vidám, egészséges gyermekek csoportja, s mellette egy elsatnyult, kitesett, 'akkozott körmű kutyájával sétára, szórakozásra induló karcsú francia dáma. Figyelmeztette a franciákat, hogy nem a német tegyverektől kell félniök, hisz ágyut, tankot, hajót és repülőgépet elő tudnak állítani az ő gyáraik is, azoktól nincs mit tartaniök. De elvesztek, ha nem tudnak embert állítani a legyverek mellé, ha elnéptelenednek hatalmas területeik, ha a szülök nem vállalják alázatos lelkülettel az éleltetés, gyermeknevelés szent kötelességét.

magyar katonák látják itt a sok egészséges gyermeket. Látják a fejlődő, feltörő újabb szláv milliökat. Látják és remélik, van szemük a látásra! Okulva látják és a magyar jövőért szerető aggódással remegve látják! De szeretném megmutatni a sok-sok erős, egészséges orosz gyermeket a magyar édesanyáknak is! Szeretném, ha látnák és szintén okulva látnák, szent elhatározásokkal, a magyar jövő építésének vágyával eltelve látnák!

És még egyet szeretnék. Ha sok-sok magyar és orosz és bármilyen nemzetiségű gyermek már nem a békétlenség és háboru borzalmaira nőne fel. Hisz most béke, örök üde gyermekbáj és ártatlanság koszoruzza homlokukat, most mit sem tudnak arról a gyűlöletről, mely nagy birodalmakat és kicsiny emberszíveket egyaránt lángbatart. Szeretnék álmodni a nagy magyar szerzetesorvossal, a papköltővel együtt arról a mesés szigetről, ahol romatlan gyermekszívekből lehetne az új világot felépíteni, arról a kis szigetről, ahová átmentenénk a gyermekeket. Amint Mécs László a „Parancsolj tenség” című versében dalolja:

... átvinnelek téged és a többit is,
a Lécikat, Csabákat, Bözsikéket,
átmentenének, hátha új világ nő
meg nem fertőzött tiszta szívekből.

Szolgáltatás gyógyszertárak

V. CSOPORT:

KLEOPATRA gyógyszertár Kossuth Lajos-utca 2. (Barla Dezső) 15-15.

CSILLAG gyógyszertár. Mussolin-tér 3. (E. Gsapó Z.) 25-51.

MÁTYÁS KIRÁLY gyógyszertár, Szt János-u. 50. (Ajtay G. Gyula) 21-31.

SZENT ANTAL gyógyszertár, Gerh-czy-u. 14. (Atlasz Lajos) 13-55.

OLASZ PÉTER Dr.

Beszélgetés a Nemzeti Színház vendégszereplő tagjaival

Nagyvárad, július hó.

A magyar lelkében szörnyű rombolást végzett és emiatt méltán betiltott Színházi Élet szerkesztője és „Intim Pistája”, a gyáván emigrált nem magyar Incze Sándor arra szoktatta a félművelt, színház- és mozilátogató közönséget, hogy szinte beteges mohósággal érdeklődjék szín- és filmművészeink magánélete után. Az Intim Pisták mindig gondoskodtak arról, hogy sokszor kóholt eseteknek szemérmetlen kiszínezésével szennyessé fantáziáknak frissenélfrisebb anyagot szolgáljanak fel. Ezt azonban nemcsak a magyar nemzetvédelem bátor harcosai, hanem maguk a meghurcolt művészek és művésznők is megelégtették. Érezték ugyanis, hogy állmúvészet az, amely rombolja a családi élet boldogságát, amely fiatalágunk öserőit sorvasztja és minden lendületét a nemzetközi bomlasztás szolgálatának keserű igájába töri. Ma már alig van keresztény család, ahol nem tüzelték fel az egykori Színházi Élet megörzött példányait, nehogy serdülő gyermekeik igéretes jövőjét kockáztassák...

Művészeink példaadása

A nemzeti irány szolgálatába beállított vagy ebbe az irányba belekényszerített színházi és filmvilágok is foglalkoznak a magyar szín- és filmművészek magánéletével, de egészen másként, mint az Intim Pisták. Igen sokszor olvashatunk olyan írásokat, amelyek igazolják, hogy művészeink magánéletükben is a magyar újjászülés propagandistái. Magam olvastam már olyan riportot, amely rámutatott arra a tényre, hogy a család alapított és gyermekeiknek örvendő fiatal szín- és filmművésznőnk (Tasnády Mária, Tolnai Klári, Szörényi Éva, Komár Julia, stb.) példája végleg megdöntötte azt a nemzetiszaporodás szempontjából is veszélyes tévhitet, hogy a gyermekáldás elrontja a fizikai alakot. Mert minden mozilátogató meggyőződhetett arról, hogy bár a főnnebb megnevezett művésznőnk egészséges gyermekeknek adtak életet, ez az Istentől és a magyar hazától egyaránt akart feladat cseppet sem ártott alakjuknak.

Aki pedig a magánéletben találkozott legnevesebb művésznőnkkel és művészeinkkel, láthatta a nyakláncukon függő keresztet, vagy Mária-érmét, ez utóbbit főként férfi művészeinkben. Közvetlen tapasztalásból, színházi- és filmvilágokból megtudhatta azt is, hogy ezek a kiválóságok legnagyobb elfoglaltságuk közepette sem mulasztják el a vasárnapi szentmisét. Vidéki vendégszerepléseik alkalmával is az előző este kapott legzebb virágcsokrokra misére menet magukkal viszik a templom oltárára. Egy hete így láttuk a katolikus templomba vonulni Nyíregyházán Goll Beát és Muráti Lilit nemcsak a riporterek hanem a hívek is. Kellems volt nekem is hallanom a nők kedvencének, Sárdy Jánosnak ajkairól, hogy az ő meggyőződése szerint a mostan folyó világháború után a társadalmat újjáépítő munkában nagy szerepe lesz a Prohászka-ká, a Banghák és a Tóth Tihamérek nyomdokain előrehaladó katolikus fiataloknak. A férfiak főkedvence egyik nagy jelenű, de még nagyobb jövőjű temperamentus fiatal filmszínészünk pedig ezt mondotta:

„Ha valami boldogot csinálnék azonnal felindítom a tökéletes bánatot!”

Majd indokolta is ezt a szokását azzal, hogy az igazi művészet gyakorlásához nemcsak a testet, hanem a lelket is állandóan tisztán kell tartani és nem szabad tétlenül várni a legközelebbi gyónásig.

Az otthon boldogságáért!

A mai lélekbuvárlás egyik útja a szín- és filmművészekkel folytatott eszmecsere. A művészek ugyanis az ember-típusok markáns képviselői és hajlamok az őszinte megnyilatkozására. Így a tudományos kutatás számára értékes alanyok. E sorok írója is ezért még Budapestén kezdett beszélgetni a magyar szín- és filmművészet országos híru tagjaival. De itt, Nagyváradon is folytatott eszmecsere a vendégszereplésre ideérkezett művészekkel és művésznőkkel, legutóbb a Nemzeti Színház kétszer is megjelent együttesének tagjaival. A következőkben csak a *Dayka* Margit, *Eöry Kató*, *Gobby Hilda*, *Goll Bea*, *Könyves Tóth Erzsébet*, *Mészáros Ági* művésznőkkel, továbbá *Abonyi Géza*, *Apáthy Imre*, *Kovács Károly*, *Naszódy Sándor*, *Pethes Sándor* és *Sárdy János* művészekkel folytatott beszélgetésünk anyagából emelünk ki egyes részeket. A beszélgetés bár jórészt tipuskutatási célt szolgált és az érzelmi emlékezés jelentőségét érintette a művészi szereplés és rendezés kibontakozásában, mégis sokszor közér-

dekü kérdéseket is felölt.

Felvetettük a többi között azt a kérdést is, hogy milyen legyen a színművész felesége és milyen a színművésznő férje.

Érdekes, hogy a többség azt hangoztatta, hogy nem jó, ha mindkét hitvestárs aktív színművész. Az aktív művészek, illetve művésznők otthonra van szükéke és pedig olyan otthonra, ahol másról is hall, mint a színművészet és a film aktuális problémáiról. Ez a más témákról való beszélgetés felüldíti, pihenteti.

Egyik nagy színművésznőnk szerint, az a nő, aki színművészhez megy feleségül, a valóságban örökös ápolónői hivatásra vállalkozik. És indokolta is előttünk ezt a feltűnést keltő véleményét. Még pedig azzal, hogy a színművész- és filmsztár-férj akkora erőfeszítések vállalására kényszerül, hogy műhelyt holtrafáradtan otthonába érkezik, gondos és ügyes ápolónőnek kell őt fogadnia. És ugyan ki lenne más ez az állandó és szakavatott ápolónője? Csakis a felesége, aki az oltár előtt örök hűséget esküdtött neki.

A megkérdezett művésznők egyike pedig azt felelte, hogy az aktív művésznőnek viszont legjobban az orvosi hivatást gyakorló férj felel meg élettárs gyanánt és hivatkozott arra, hogy valóban feltűnően gyakori a színművésznő-orvos házaspár. Ami azt jelenti, hogy a szín-

művésznő életének mai iramában állandó orvosi felügyeletre van szükéke és ezt a felügyeletet legjobban a teljes bizalmat élvező orvoshitvestárs láthatja csak el.

Művésznevelés

Még az ősz folyamán igen értékes előadást hallgattam végig a fővárosban. A Magyar Pszichológiai Társaságban Kampis Antal professzor a művésznevelés hiányaira mutatott rá. Hangoztatta, hogy a művészcsemeték a művészeti főiskolákon csakis technikai és értelmi nevelésben részesülnek. Erkölcsei, lelki neveléséről szó sincsen. Az előadást követő eszmecsereben én is felszólaltam és kifejezésre juttattam azt a tényt, hogy az neves szín- és filmművészeink is igen hiányolják. Most a Nemzeti Színház Váradon járt művésznőivel és művészeivel beszélgetve, ismételtlen örömmel tapasztaltam, hogy ők is nagyon szükégesnek tartják a világnézeti tárgyak és a gyakorlati lélektan bevezetését a művészeti főiskolákban. Éppugy a lelkipásztorok tevékenységét, a velük való kibeszélési lehetőséget és eszmecsereket. A színművész és a filmsztár csak akkor tud sokféle szerepet alakítani, ha előbb a saját lelki problémáit hiánytalanul megoldotta. Ehez pedig szükéke van világnézeti megalapozottságra, lélektani tudásra és lelkipásztori színvonalas segítségre.

Remélem, hogy a reformtörekvések között a művésznevelés hiányainak el-tüntetését a sürgős feladatok közé sorozzák az illetékesek. Addig is örvendjünk azon, hogy országos híru művésznők és művészeink sorában legalább is akkora százalékban vannak teljes magyar öntudatra ébredtek, mint más nem művészi hivatások kialakult hivatásrendjében.

Rövidítsünk a várakozó sorokon!

A sorbanállás tipikus háborus jelenség. Rengeteg türelmet, hatalmas tegyelmézettséget kíván mindenkítől, aki odaáll várakozni, lassan topogni előre azért a sokajtja, most alig elérhető szükégleterét, amit nyugalmas békevilágban tálcán raknak eléje. E súlyos, rendkívüli napok viselése annál könnyebb, minél rövidebbek ezek a sorok, s bizony a sorok meghosszabbodásával egyenes arányban nő a teher, melyet a belső fronton viselni kell. A háborút talán meg sem éreznénk idehaza, ha ezeknek a hosszasan kigyózt, lassu civil menetoszlopoknak egyszer végleg oszlojt szünelhetnénk.

Ezek a gondolatok ostromolták agyunkat tegnap órákon át, amikor odaálltunk a Közellátási Hivatal szük szobáin keresztül menetelő sorok közé, hogy tejjegyünket átvegyük. Ugy hisszük, hogy városunk leaterhesebb közszolaalatát végző hivatalának történetében még nem fordult elő ilyen nagy tömegű roham, nem voltak még ezek a szük, forró levegőjű szobák egyszer sem ennyire szünelítg meg-szállva, mint a közelmúlt napok tejjegyélésénél.

Ott álltunk mi is és hosszú várakozásunk alatt eleget töprenaheltünk, hogy mi lehet az oka ennek a példátlan embertorlásnak, s vajjon miként lehet segíteni rajta, hogy valamiképpen arányosabb elosztással elviselhetőbbé tennénk a várakozók ezreinek sorsát, de nem utolsósorban az ott szolaalatot teljesítő és az emberi energiáknak minden csöppnyi megfeszítését igénybe vevő tisztvisel-

ők helyzetét is. Figyeltünk és mint minden magyar ügyért, ebben az embertorlásban is tárgyilagossággal szívvel kerestük azokat a hibákat, melyeknek kiküszöbölésével enyhíteni lehetne egy a nagyközönség, mint a rendelkezésre álló személyzet helyzetén.

Első megállapításnk: a százezer lakosu Nagyvárad közellátását semmiképpen sem lehet zökkenés nélkül ellátni a kevés, helyiségből álló hivatalban. Megszámoltuk, hogy az egyik 6x7 méteres helyiségben 116 ügyfél várakozott egyszerre a tisztviselőkn kívül. Vajjon ebben a zajban és levegőben lehet-e teljes munkát követelni és jót tesz-e a várakozóknak is ez a tulzult, ideges légkör? Helyiség-bővítéssel tehát már lehetne valamit enyhíteni a helyzeten. Valami megértő csere utján igénybevehető volna talán a hivatali székhez legnagyobb helyiségét igénybe vevő olasz lektorátus terme is, mert mint ahogy a lezárt ajtón kiüggeszett cédula magyarázza, a lektorátus „csak minden szerdán délután 6 és 7 óra között tart hivatalos óráit”.

Hibákat láttunk a közönség részéről is. Nem tartották be szigoruan a betűsorrendbe osztott megjelensét. Ott voltunk akkor is, amikor „d”-től „e”-ig kellett volna jelentkezni az igénylőknek s csak három volt ilyen betűs ügyfél. Ezek az elmaradtak okozták az utolsó napok tulzultságát. Megfigyeltük azt is, hogy az egyszerűbb emberek pár szóból is megértik a tisztviselő tanácsait, akik-től viszont a jó példát váránk, hosz-

szu párbeszédekkel töltetik a drága időt és idegesítik a várakozókat és a tisztviselőket egyaránt.

Ugy láttuk továbbá, mintha a tisztviselőkar létszáma is megcsappant volna a multhoz képest. Ellúntek régi ismerős arcok és nem látunk helyettük újakat. Csökkentett erővel pedig szinte lehetetlen kisebb-nagyobb zavar nélkül intézni és irányítani ezt a hatalmas háborus hivatalt.

Dolgunk végeztével megálltunk egy negyedórára a kapu alatt is, hozzávetőleges számítás tenni, hogy mégis mennyi ember fordulhat meg ilyen torgalmas napokon a városunk százezerszáju gyomrát ellátó üzembem Tizzenegy órától negyed 12-ig 385 be-menő és 403 távozó ügyfelet számoltunk meg, mely megszorozva a 8-tól 1-ig munkaidővel 8000 fő ember-torgalmat jelent.

Többet ennél nem is kell mondanunk. Higgadt, tárgyilagossággal mindenki megítélheti, hol lehetne segíteni közellátásunk apparátusán, hogyan lehetne a nagyvárad várakozó sorokat megrövidíteni, s ezzel fokozatosan erősíteni azt a belső front-beli békétörő hangulatot, mely nem utolsó fontosságú biztosítéka háborunk győzelmes befejezésének.

KISKUN

Tiszta szesz kapható
Nánásy
Kazinczy u. 4. sz. Színház mellett.

Seregszemle a londoni árnyékkormányok fölött

Benes még mindig nagy szerepet játszik. Anglia és az USA nem egyformán bírálják el a francia disszidenseket. Három román emigrációs mozgalom

A Szovjetunió és emigráns kormányoknak és ellentétei, valamint az emigráns kormányoknak egy más közötti torzalkodásai egyre inkább az emigráns kormányokra terelte a közérdeklődést. Nem lesz tehát érdektelen, ha seregszemlét tartunk a többnyire Londonban székelő árnyékkormányok és szabad mozgalmak felett.

Köztudomású, hogy a legtöbb emigráns kormány Londonban székel. Három csoportja van ezeknek a kormányoknak: London, Washington és a többi szövetséges államok által elismert kormányok; a „harcoló Franciaország, amelyet Anglia szövetségesnek tekint, az Egyesült Államok szerint pedig csak harcoló mozgalom; a harmadik csoportban sorakoznak fel az úgynevezett szabadság-mozgalmak, amelyeket hivatalosan ugyan nem ismertek el, de támogatásban részesülnek különösen Anglia részéről. Már most lássuk ezeknek a csoportoknak egyes tagjait:

Egyetlen kormány

Amelynek nincsenek nehézségei sem az emigráns norvégok, sem az angolok részéről, Haakon királyi kormánya. Ő maga, bármennyire közel is áll az angol királyi házhoz, csak a legtrikább esetben mutatkozik nyilvánosan. Ezzel szemben a legaprólékosabb gonddal figyelmi kormányának tevékenységét. Az emigráns norvég kormány elnöke Nygaardsvold régi szociáldemokrata. Norvégia annakidején három millió tonnányi hajóteret bocsátott Nagybritannia rendelkezésére, ezzel kétségtelen szolgálatot tett a szövetségesek ügyének. Ami a norvég emigráns kormány politikáját illeti, erre vonatkozóan irányadó az emigráns külügyminiszter nyilatkozata, amely a *Norsk Tidend* című folyóiratban jelent meg: Norvégia szigorúan ragaszkodik a semlegeség szokásos fogalmához.

A hollandusok

A legszorosabb kapcsolatokat tartják fenn a belgákkal. Királynőjük London közelében lakik, teljesen visszavonultan él, de szintén egészen közelről vesz részt kormányának munkájában. Megbízható hírek szerint a királynő nem is olyan régen meghívást kapott Roosevelt-től, hogy helyezze udvarát Washingtonba. Vilma királynő elhárította magától ezt az ajánlatot azzal az indoklással, hogy országa közelében akar maradni. A holland emigráns kormány feje Gerbrandy professzor, külügyminisztere van Kleffens. Van Kleffens neve akkor vált ismeretessé, amikor nyílt levelet intézett a Timeshez, amelyben tiltakozott az ellen a nyilatkozat ellen, hogy Európa jövő, rendezésében Angliának, az Egyesült Államoknak és a Szovjetunióknak kell biztosítani döntő szerepet.

A belga

emigráns kormány feje Pierlot, külügyminisztere Spaak, pénzügyminisztere Gutt, gyarmatiügyi minisztere de Vleeschauwer, tájékoztatósi minisztere Delfosse. Ez a kormány sokkal nehezebben kapta meg öfeleége az angol királyi kormányának hozzájárulását és elismerését, mint a többi emigráns kormányok, mivel több tagja sokáig habozott, amíg

véglegesen London szolgálatába állott volna. A viszony azonban rövidesen annyira megjavult, hogy a kormány kincstartója három millió uncia aranyat kölcsönözhetett rövidesen az angol pénzügyminiszternek éppen a kölcsönbérleti törvény életbeléptetése előtt, amikor tehát az angol birodalom aranykészlete majdnem teljesen kifogyott az Egyesült Államokban teljesített fizetések miatt. Az emigráns belga kormány egy másik segítségével a szövetségesek számára az volt, hogy belga Kongó gazdasági kincseit rendelkezésükre bocsátották. Ez a segítség jelentős a szövetségesek számára. A kormány legnépszerűbb tagja egyébként de Gillon szenátuselnök és van Zeeland volt miniszterelnök mellett kétségtelenül Spaak külügyminiszter.

A luxemburgiak

különös szeretetnek örvendenek Angliában. Hogy miért van ez, azt pontosan nem lehet tudni. Talán azért, mert ez a legkisebb szövetséges állam, vagy talán azért, mert a legmúltbóbb a rokonszenvre és a legszerényebbek. Bár a kormány elnöke az Egyesült Államokban tartózkodik, a kormány székhelye mégis London. Bech, a luxemburgi kormány külügyminisztere a szövetségesek egyik legjobb szónoka. Mellette olyan politi-

kusok állnak, mint Bodson és Krier. A szövetségesek közül az angolok többeket tisztelnek és megbecsülnek. A luxemburgiakat szeretik.

A csehszlovák

emigráns táborban kétségtelenül Benes a legjelentősebb személyiség. Ha a kormány elnökét, Meqr. Shrameket az angolok nem ismerik, annál inkább tudják, hogy ki az ifjú Masaryk, aki külügyminisztersége előtt több éven át képviselte kormányát az angol udvarnál és sok barátot szerzett magának Londonban. A kormány többi tagjai: Slavik belügyminiszter, Ingr tábornok hadügyminiszter, Fejerabend pénzügyminiszter, Ripka államtitkár. Angliában Benes elnöki irodája idegközpontja az egész emigráns csehszlovák tevékenységnek. Benes politikáját azonban nem fogadja el az egész cseh emigráció. Bizonyos körökben erős ellenzéke van, amelynek vezére Hodzsa volt miniszterelnök. Ousky volt párisi nagykövet és Prchala tábornok. Tevékenységüket teljesen megbénítja Benes ügyessége, úgy hogy teljesen háttérbe szorultak. Mindezek dacára Hodzsa legutóbbi kiáltványa nagy feltűnést keltett és nagy hatással volt az angolszász közvéleményre. A cseh emigráns hadsereget Ingr tábornok vezényli, míg egy cseh különítmény a Szovjet-

Fotoműhely

Magyarország legnagyobb, legrégibb fotoműhelye, nyugalombavonulás miatt

eladó.

Jelenleg is 16 emberrel dolgozik.
Kiss István fotoműhely,
Pestszentlőrinc.

unióban harcol Szvoboda ezredes parancsnoksága alatt. Erre Benes hívei különösen büszkék, mert nagy súlyt fektetnek a Szovjetunióval fenntartott jó viszonyra. Látszik, hogy eddig még nem volt alkalmuk közelebbről megismereni a vörös világot.

Minden jel arra mutat, hogy Benes szolgálai módon engedelmessé válik Moszkva parancsainak. Eppen ezért dobta félre olyan fölényesen a cseh-lengyel meg egyezést is, amelyet már a két emigráns kormány kötött. Benes még washingtoni utazása idején kijelentette, hogy a cseh-lengyel viszony rendezéséről csak akkor lehet szó, ha a lengyelek megegyeznek a Szovjetunióval.

Ami a lengyel

emigrációt illeti: a lengyeleknek kormány mellett nemzeti tanácsuk is van. Ez a nemzeti tanács negyven tagú és Londonban székel. A kormány politikájának az irányát is ez a nemzeti tanács határozza meg. A lengyel emigrációnak jelentős sajtója van Angliában. Ez már több ízben előidézte az angol sajtó kifakadását, mivel a papírhány igen érzhető. Az emigrációs lengyel sajtó

Emlékiratban kéri az agrár-házhelytulajdonosok a sérelmes intézkedések módosítását

Meg kell könnyíteni az okmányok beszerzését és csökkenteni kell a beszerzés költségeit

Nagyvárad, július 24. A Kiosztott Házhelytulajdonosok Bizottsága megbízásából Jelinek Géza bizottsági elnök, ny. főszámvevő emlékiratot nyújtott át dr. Soós István polgármesternek és dr. Thury László városi főügyésznek, amely emlékiratban az agrárházhelytulajdonosok a megjelent rendeletre vonatkozó kéréseiket terjesztik elő és kéréseiknek a földművelésügyi miniszterhez való pártoló felterjesztését kéri. A rendelet szerint a kiosztott házhelyekre épült házak eladását az Erdélyi Földbirtok Politikai Főosztálynál kell kérelmezni, viszont a földművelésügyi miniszter fogja megállapítani, hogy a telek után milyen megváltási összeget kell majd fizetni. Az eladás lebonyolítása így nehézkes és hosszú ideig tart, mert két-két fórumot is meg kell járnia egy ilyen ügynek. A házhelytulajdonosok azt kéri, hogy a politikai főosztály hatáskörébe utalják a megváltási összeg megállapítását is.

Kéri, hogy ha egy kiosztott házhelytulajdonos a felvenni szándékolt kölcsön jóváhagyását fogja kérni, a kolozsvári Földbirtok Politikai Osztály legkésőbb 8 napon belül eszközölné a jóváhagyást, minthogy a kölcsöntkeresők éppen azért veszik fel

a kölcsönt, mert arra sürgősen van szükségük és így rövid idő alatt kellene egy ilyen kölcsönnek lebonyolítását nyernie. A rendeletek nem tartalmaznak intézkedést arra nézve, hogy a kölcsön iránti kérelmek bélyegmentesek-e vagy sem, éppen úgy nem tartalmaznak intézkedést arra sem, hogy az augusztus 15-ig eszközlendő bejelentésekhez csatolandó különböző szerződések, teleklönyvi végzések, számlák, egyéb iratok bélyegmentesek-e vagy sem. E tekintetben is felvilágosítást kérnek és ezekre vonatkozólag a bélyegmentesség megadását kéri. A rendeletek szerint a becsatolandó okiratok hiteles magyar fordításban lesznek becsatolandók és a város fogja ezeket igazoló záradékkal ellátni. A házhelytulajdonosok azt kéri, hogy a polgármester delegálja egy olyan tisztviselőt, aki a becsatolandó román iratok tartalmát magyarul röviden reávezetné a becsatolt iratokra, hogy így módon a sok szegény házhelytulajdonos, nyugdíjas, köztisztviselő, kisiparos, kisgazda mentesülhetne a hiteles fordítással és a hitelesítéssel járó tetemes kiadástól. Azt is kéri, hogy a teleklönyvi hatóságnál soronkívül bélyeg- és illetékmentesen kaphassák

ki a bejelentéshez becsatolandó hiteles betétmásolatokat.

Kéri a házhelytulajdonosok, hogy Nagyvárad város mérnöki, hivatala egyszerre állapítsa meg hivatalból a telek árát s hogy ezen az alapon eladás esetén mennyi volna befizetendő a kértértéti alapba. Minthogy a rendelet 13. szakasza szerint a kiosztott házhelyen lakóház, vagy egyéb épület épült s ezt helyhatósági bizonyítvánnyal kell igazolni, a házhelytulajdonosok azt kéri, hogy bélyegmentes kérvényre Nagyvárad városa díjtalanul és soronkívül állítsa ki a helyhatósági bizonyítványt. Ezeket kívül még több módosítást kérnek a rendeletknél. A házhelytulajdonosok emlékiratukban rámutatnak arra, hogy méltányos volna, ha a földművelésügyi miniszter a rendelet szerint az állam tulajdonába átment beépített telkeket elsősorban a jelenlegi tulajdonosoknak juttatná, amennyiben ezt kérelmeznék, mert hiszen a házhelytulajdonosok a román megszállás alatt szegénységük miatt nem tudtak építkezni és így kívánatos volna, ha a házhelyüket jövőbeni építkezés céljaira ezental is megtarthatnák a megállapítandó értékkülönböt megtérítése mellett.

tónak 37 napilapja, havi és heti folyóirata van, amelyek lengyel és angol nyelven jelennek meg. Ezek közül hét napilap. Az emigrációs lengyel kormány rendelkezésére áll még egy saját távirati iroda is, amelynek szerepe azonban abban merül ki, hogy a híreket továbbítja Amerikába és a Közel-Keletre. Köztudomású, hogy egyes amerikai lengyel lapok iránya szöges ellentétben áll a lengyel kormány politikájával. Ezek a lapok leginkább a Szovjetunióval kötött 1941-es egyezményt bírálják. A szerencsétlenül járt Sikorskyt is sokan támadták polgári és katonai emigránskörök bár Churchillnek igen jó barátja és bizalmasa volt. Talán ez magyarázza azt is, hogy Anglia feltűnően rokonszenvezik a lengyelekkel, bár igen sok politikai nehézséget okoznak nekik a Szovjetunióval való ellentéteik miatt.

A jugoszláv

emigrációnak sem könnyű a helyzete. Ott is nem régen zajlott le a kormányváltás. A fiatal Péter király egyébként a cambridgei egyetem hallgatója, igen csendes és nyugodt életet él. Hetenként egyszer, vagy kétszer Londonba megy, hogy kormányzati ügyekkel foglalkozzék és ápolja a többi emigráns kormányokkal a jó viszonyt. Jugoszlávia emigrációja és a Szovjetunió között nem egyszer igen feszült volt a viszony. Szovjet részről ugyanis azzal vádolták Mihajlovič tábornokot, az emigráns jugoszláv kormány hadügyminiszterét, hogy összejátszik a tengellyel. Egy időben már arról is beszéltek, hogy a Szovjetunió megszakítja diplomáciai kapcsolatát a jugoszláv emigrációval. Nincsies külügyminisztert akkor leváltották és ez valamennyire megjavította a két kormány viszonyát.

A görögök

nagy rokonszenveznek örvendének az angoloknál. Ezt annak köszönhetik, hogy egyszerűen verekedtek a Balkán-háborúban az olasz fronton. Egyébként II. György királyuk Kairóba tette át székhelyét azzal az indoklással, hogy közel akar lenni országához. Tsouderos miniszterelnök és Levidis ezredes, udvari miniszter hűségesen követték ide is az uralkodót. A többi miniszterek Londonban maradtak, hogy fenntartsák a kapcsolatokat a szövetségesekkel. A kormány jelentősebb tagjai: Aghnides külügyminiszter, Theofanides tengerészeti miniszter, Varvaresso pénzügyminiszter és Michalopoulos propagandaügyi miniszter.

A mozgalmak

között első helyen áll De Gaulle tábornok „Harcoló Franciaország” mozgalma. Főhadiszállása Londonban van és

teljes katonai szervezethez bír. Katonai őrsége van és az angol külügyi hivatalnál és a többi szövetséges kormányknál képviselőket tart, azonban ez a képviselő nem diplomáciai, hanem katonai. A főhadiszálláson székel a Nemzeti Tanács is, amelynek tagjai nem miniszterek, hanem nemzeti biztosok. A főhadiszállásnak egyébként területen kívüli jogai vannak. Nevezetesebb nemzeti biztosok: Massigli a külügyi ügyek intézője, André Philip a belügyi és munkaügyi tárca vezetője, Cassin az igazságügy, Soustelle a propaganda, Plevin a gyarmati ügyek, Diethlem a pénzügy és Vallin a repülésügy vezetője. De Gaulle maga nem rokonszenves jelenlétének. Hideg és tartózkodó, gyakran mondja róla, hogy zsarnoki hajlamai vannak. Hosszabb érintkezése után sokkal rokonszenvesebbnek ismerik meg. Hampteadban lakik egy villában. Fia a „szabad” francia tengerészetben szolgál, mint hadnagy, leánya Oxfordban tanul. Harcos orgánuma a *Marseillaise*, a leg-

Törött aranyat becserél,
átalakít, óratokat speciálisan készit aranyból. — Ekszer készítés, javítás

Blóz Zoltán
ékszerkészítő és aranyműves
Szent János utca 3. sz.

jobban szerkesztett és vezetett emigráns ujságnak számít. Főszerkesztője Corsee Qulici.

A román emigrációnak

három árnyalata is van. A legutóbbi időki az egyik élén Tilea volt nagykövet állott. Ezt a hivatalát most másval cserélte fel: vendéglőt nyitott. A második élén Mateescu, a harmadik élén pedig Cornea áll. A három irányzat olyan heves harcokat vívott egymással, hogy végül is le kellett őket csendesíteni. Ebben az időben alakult ki az a szállóige, amely egyébként egy szín-

darabban is szerepel: „Románnak lenni nem jelent nemzetiiséget, hanem érvényesülési adottságot.”

Sokkal több becsülete van a „dán tanácsnak”. Élén Reventlov gróf áll, tagjai között pedig a Stauning-kormány egyik ismert politikusa van: Christmas Möller. Londonban egyébként nincsenek sem „szabad” finnek, sem „szabad” japánok, de egy idő óta az albánok mozgalmat szerveznek azért, hogy meggyőzzék Zog királyt a politikai szereplés szükségességéről. Mert Zog király semmi hajlandóságot sem mutat erre. (Voix des Peuples.)

Szebb Jövőt!

Csatai Csataj Lajos honvédelmi miniszter beszédet mondott a középiskolai igazgatók és leventeparancsnokok tanfolyamán

Irtuk ki a közönyt és a fásultságot az emberek lelkéből — mondotta a miniszter

Most fejeződött be a Leventeegyesületek Országos Központja rendezésében a gimnáziumi, gazdasági és polgári iskolai tanárok és leventeoktatók tanfolyama. A négy napig tartó tanfolyamon értékes és érdekes előadások hangzottak el. Az előadások nagyrészt a Levente-intézmény szervezetről, az iskolák és a leventeegyesületek kapcsolatairól, a leventeparancsnokok feladatairól szóltak. Az elhangzott tíz előadás felölelte mindazt, amit a leventeparancsnokoknak a leventefejlesztés erkölcsi és eszellemi támogatására szükséges.

A tanfolyamot a Levente Hírközpont jelentése szerint csatai Csataj Lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter tette ki magas látogatásával. Vitéz Bély Alajos altábornagy, az Ifjúság Honvédelmi Nevelésének Országos Vezetője kíséretében.

A honvédelmi miniszter beszédet intézett a tanfolyamon résztvevő iskolaigazgatókhoz, tanárokhoz.

— Örömmel üdvözlöm a megjelent iskolaigazgató urakat abból az alkalomból. — kezdte beszédét csatai Csataj Lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter. — hogy mint új tagok bekapcsolódtak a leventeintézménybe s önként

résztvesznek a leventeintézmény magasabb munkájában. Az urak épp úgy tudják, mint én, hogy az intézmény a legmagyarabb célokat tűzte ki maga elé: hazafias, testben és lélekben egészségesebb és magyarabb embereket akar felnevelni a Hazának. Nagyon fontos munka ez és szükség van erre, mert hiszen hogyan álljon meg ezekben a súlyos időkben az ezeréves magyar haza másképpen a népek tengerében, ha a közönyt és a fásultságot ki nem irtjuk egészen az emberek lelkéből. Csak a fiatal nemzedéken keresztül rázhatjuk fel egészen az önzésből és a fásultságból az embereket. Ezért akarja a leventeintézmény a fiatal magyar nemzedéket ha-

zafias gondolkodásban nevelni és a hazafias kötelességeket jobban teljesíteni tudó igazabb magyarokká formálni. Ezért köszönöm az uraknak, hogy nem anyagiás előnyökért, nem ellenszolgáltatásokért vállalták ezt a munkát, hanem önként és önzetlenül. Fogadják köszönetemet a honvédség nevében és meg vagyok róla győződve, hogy munkájukat siker és eredmény fogja koronázni.

A honvédelmi miniszter beszédét a tanfolyam hallgatói helyükről felállva éljenzéssel fogadták, majd csatai Csataj Lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter bemutatatta magának a tanfolyamon résztvevő igazgatókat és tanárokat és elbeszélgetett velük.

Háromszázhusz levente vett részt Esztergomban az Országos Levente Úszóversenyen

A Leventeegyesületek Országos Központja ezidén Esztergomban rendezte meg a Leventék Országos Úszóversenyét, amelyen az ország 300 legjobb levente-úszója indult.

Az úszóversenyen csak iskolán kívüli leventék indulhattak, még pedig azok, akik még bajnokságot nem nyertek ugyanabban a versenyszámban, amelyben indulni akarnak és akik már elmúltak 12 éveek. A versenyen nem indulhattak sem középiskolás, sem egyetemi hallgató leventék. A Leventeegyesületek Országos Központjának ez az intéz-

kedése felszínre dobta azokat az iskolán kívüli földműves és iparos tehetségeket, akik eddig még nem juthattak versenyezéshez. A most lezajlott Levente Úszóversenyek fényesen igazolták ezt a tételt.

A versenyek megmozgatták az egész ország leventefejlesztését és nagyban előmozdították testi és eszellemi fejlődését. A versenyek alkalmával nemcsak a leventék, de az egész magyar társadalom is meggyőződhet arról, hogy a sport mindig honvédelem.

Megszervezik országsszerte a kis levente menetenekarokat

Harminc szegény községet lát el kis leventezenekekkel a Leventeegyesületek Országos Központja. A Levente Hírközpont jelentése szerint ezek a kis levente menetenekarok 7—7 emberből állanak. A zenekarok között 210 hangszeres osztanak szét, teljesen díjtalanul.

Ez az intézkedés nagy hasznára válik zenekultúránknak s nagy előnye a kis levente menetenekaroknak az, hogy kevés hangszerezrel, kevés embert foglalkoztatva, éppen úgy megállják helyüket, mint a teljes létszámú, nagy leventezenekek.

Kellemes és kényelmes a nyaralás a tusnádi UJSÁGIROVILLÁBAN

A tizenkétszobás Ujságiróvilla Tusnádfürdő legmodernebbül berendezett, legszebbfékvésű nyaralója, a Csukás közvetlen közelében. Egy- és kétágyas szobák, panzióval, vagy panzió nélkül. Érdeklődni lehet a villa vezetőjénél: özv. Miinszky Andornánál, Tusnádfürdő, Ujságiróvilla.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

ORSZÁGGYŰLESBEN, felsőházban felszólalások hangzanak el a biztosításról: ennek fontossága a nemzet gazdasági életében elsörendű. Külföldi példákat sorakoztatnak fel összehasonlításokat szemléltetnek arról hogy a biztosított egyének száma miképpen viszonylik az öszlakosság számához. A biztosítási ezma szolgáltatásban áll a 85 éves **ELSŐ MAGYAR BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.** Helybeli képviselője: Szerv László-tér 2. szám alatt minden felvilágosítást készséggel megad.

VALTOZÁS A KAPUCINUSOK RENDHÁZÁBAN. Tegnap már közöltük a változásokat a kapucinus rendházban. Újabb értesülésünk alapján Nagyváradra, P. Szerafin távoztával, Tury Timot és Kovács Angelusz kerül.

Harmincz egyetemi ösztöndíjat írt ki a pósta. A Póstavezérgazgatóság 30, egyenként évi 1200 pengős ösztöndíjat írt ki a Műegyetem gépészmérnök, mérnök, építészmérnök és végyszerzők hallgatói részére. Az ösztöndíjban részesülőknél kötelezőnek kell magukat, hogy tanulmányaik befejezése után legalább kétszerannyi időt töltsenek el a pósta szolgálatában, mint ahány évig az ösztöndíjat kapták. A pályázatokat szeptember 30-ig kell benyújtani. A postavezérgazgatóság címezve az egyetem rektorj hivatálánál. (Magy. Tud.)

RENDELET A RÖGTÖNBIRÁSKODÁS KITERJESZTÉSÉRŐL. A MTL. jelenti: Kormányrendelet jelent meg a rögtönbíráskodás további kiterjesztéséről. A rögtönbíráskodást kiterjesztik olyan lopási és rablási bűntettekre is, amelyeket légitámasdás alatt vagy után a rombolást követő zavar kihasználásával, vagy kiürítés elrendelésekor ennek a helyzetnek kihasználásával követnek el.

200 ÉVES VÁROS SZABADKA. Szabadka. (MTL.) Szabadka az idén ünnepli városi rangra való emelésének 200 éves évfordulóját.

Tudja Ön,
 mi az a „Superlativus” a legfelsőbb fok! Tehát a legcsinosabb, legjobb és legkarcsubb fűzők, formásító strandfűzők hozott anyagokból.
Kováts Sándorné
 speciálistánál rendelhetők.
 Szt. Gellert-u. 10. Nílqesz-telep
 Repülő hídán át.

ÚJ KÖZLEKEDÉSI MINISZTER OLASZORSZÁGBAN. Róma. (MTL.): A NTL. jelenti: A Duce Cini szenátor közlekedési minisztert egészségi okokból felmentette tiszttségétől. A miniszter, mint ismeretes, június folyamán több ízben kérte felmentését egészségi állapotára való hivatkozással. A Duce most eleget tett kérésének és helyébe **Peve-reli** eddigi államtitkárát nevezte ki.

Szombattól Ujvidékre is közlekednek a Pullmann-kocsik. A MÁV közlése szerint a Nemzetközi Hálókocsi Társaság által újabban forgalomba hozott ámesjellegű Pullmann-kocsik július 24-től kezdve a Budapest—Ujvidék közötti gyorsvonaton közlekednek. A gyorsinautóbuszok forgalmával kapcsolatban közli azt is a MÁV, hogy újabb kiegészítő határozata folytán, azt az utast, akinek a gyorsinautóbuszokra érvényes helyjegye nincs, ha részére ülőhely rendelkezésre nem bocsátható, az utazásból még az esetben is kizárják, ha érvényes menetjegye van. (Magy. Tud.)

Ujabb tudományos pályázatok kiírása. A Bányászati és Kohászati Egyesület több tudományos irodalmi díjra írt ki pályázatot, 1000 pengővel jutalmazza azt a tanulmányt, mely az arany, ezüst ércek bányászatából, feldolgozásából, vagy kohászatából veszi témakörét. 600 pengővel jutalmazza a könnyű fémek kohászatának fejlődéséről szóló munkát. Két darab egyenként 1000 pengős jutalomban részesítik az acélgépjártásból illet evaz acélöntésből merített dolgozatokat. Végül 600 pengővel jutalmazza azt a munkát, mely a külföldi kocsznak a hazai kohászatban való pótlásáról és a magyar bányászatban való kihatásáról szól. (Magy. Tud.)

BUTORT színeset **MEZEI-től**
 Háló, kombinált és előszobák. Konyha ajándékok.
 Szabadság-utca 12. (Szacsyay-utca 48.)

AZ ÓRÁS, ÉKSZERÉSZ SZAKOSZTÁLY tagjai értesítik a nagyérdemű közönséget, hogy üzletüket közös megállapodás folytán f. hó 26-tól aug. 15-ig déli 1 órától másnap reggelig zárva tartják. Tisztelettel az Órás és Ékszerész Szakosztály Tagjai.

FELHÍVÁS. F. hó 27-én, kedden este 7 órakor a Carmen cipőgyár munkásai szakmai értekezletet tartanak. Kérjük, hogy minden bajtárs és bajtársnő pontosan jelenjen meg. A **Nemzeti Munkaközpont nagyvárad Elnöksége.**

MEGSZÜNTETIK A SPORTÜNNEPELYEKET OLASZORSZÁGBAN. Róma. (MTL.) A Stefani Iroda jelenti: A párt titkára az országos hivatásos és műkedvelő sportünnepélyek megszüntetését rendelte el. Kerületi sportünnepélyek megtarthatók a katonai szempontok figyelembevételével.

Műkedvelő előadás a Katalin-telepen. Nagyvárad, július 24. A Katalin-telepi kulturház műkedvelő gárdája vasárnap délután öt órai kezdettel megismétli a kulturház nagytermében Gárdonyi „Bor” című darabját. A Katalin-telepi műkedvelő ifjúsága nemrégben a színházban adta elő nagy sikerrel ezt a kitünő népszínművet. A Katalin-telepi előadást szintén nagy érdeklődés előzi meg.

A POLGÁRMESTER HÉTFŐN FOGLALJA EL ISMÉT HIVATALÁT. Nagyvárad, július 24. Soós István polgármester ma este Nagyváradra érkezik Balatonhévizről, ahol szabadságát töltötte. A polgármester 25-én este az Ujvárosi Otthon kerthelyiségében szűkkörű vacsorán látja vendégül a Hadtudósító Század kiállításának rendezőit és a kivánsághangversenyen fellépő művészeket. Soós István polgármester hétfőn ismét elfoglalja hivatalát.

A Czája-cirkusz művészei a hadikórházban

Fatme és Bob Jale ma este családi ünnepet ülnek

Nagyvárad, július 24. Napról-napra zsufolt nézőtér látogatja a Czája-cirkusz magas színvonalu és nagy érdekességű előadásait.

A cirkusz igazgatója, özv. Czája Jánosné nemes elhatározással felajánlotta a katonai kórház parancsnokságának, hogy hétfőn délelőtt 11 és 12 óra között a fekvő sebesültek részére bemutaja a kórházban is kitünő műsorát. A kiváló művészek Fatmével élükön, bizonyára nagy örömet sze-

reznek látogatásukkal derék honvédeknek.

Itt említjük meg, hogy a cirkusz propaganda és reklám főnöke **Bob Jale**, aki Fatme, a nagy művésznő férje, ma este tartja születésnapját, amely alkalommal a cirkuszban az igazgatóság és a művészgárda nagy ünnepségekben részesíti. A szerkesztőség nevében ezuton fejezzük ki jókívánságainkat és kívánjuk, hogy sokáig intézhesse egészségben a cirkusz propaganda irányítását.

Büvárosi Vasárnap utoljára: Csak 16 éven felülieknek
Ejféltre kiderül
 Bulla Elma, Simor E., Rácz Vali, Csikós Rózi, Pethes, Hajmássy, Csontos, Lehotay, Köpeci Bocz
 Hétfőtől: **NITCHEVO** (Hősök a tenger alatt)
 Harry Baur, Marcele Chantai, Iván Mosjoukine

CASINO Filmszínházban hétfőn bemutató
Oroszlánkölykök
 A hétéves háború gyermekhőseinek szívbemarkoló története
 Vasárnap utoljára **Az új földesur**

Megégett egy gyermek

Nagyvárad. Jákóhodos községben édesanyja távollétében tüzet akart rakni a tüzhelyben **Kendi Jenő** 11 éves gyermek. Hogy jobban és gyorsabban történjék a művelet, régi, békeidei szokás szerint petróleumot öntött a fára. Azonban olyan szerencsétlenül járt, hogy a kifolyó petróleum meggyulladt és az így keletkezett tűz **Kendi Jenőt** is összeégette. Harmadfoku égési sebekkel hozták Váradra s ott pénteken este meghalt.

Vérmérgezést kapott a kaszártól és meghalt

Kecskemétről jelentik: **Juhász István** 12 éves abonyi fiu az aratási munka közben kaszájával megvágta hallását. Sérülése után tovább dolgozott. A seb megfertőződött és a fiu súlyos vérmérgezést kapott. A szerencsétlenség után csak 12 nap mulva szállították kórházba, de már nem lehetett segíteni rajta, mert tegnap meghalt. Az esetről a csendőrség följelentést tett a kecskeméti ügyészségen. A fiu gazdája, **Fehér István** ellen gondatlanságból okozott súlyos testisértés miatt eljárás indult.

Bármilyen
Ingatlan
 adásvétel, csere vagy bérlet-ügyben bizalommal keresse fel
MEZEI ingatlanforgalmi irodát
 Nagy Sándor u. 19. Telefon: 27-50

Ma este választmányi ülést tart a NAC

Ma, szombat este 6 órakor a NAC választmányi ülést tart az Ernye-palotai otthonában. Tárty a tisztikar kiegészítése és a bizottságok megválasztása. Szükséges, hogy a választmány, a vezetőség és a tagok minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Órabérek kérdéséről tárgyalt az Ipartestület.

(Nagyvárad.) Az Ipartestület fapipari szakosztálya péntek este 7 órai kezdettel gyűlést tartott. A gyűlés tárgyát az órabérek megállapítása képezte.

Megszűnik a Hombár

Az 1943-44. évi terményértékesítési rendszerben tudvaleg a mezőgazdasági termények forgalmát a közellátási kormányzat az ujonnan életrehívott áruközpontok útján szabályozza. Ennek következtében a gabonaforgalom hatósági jellegű irányítását és ellenőrzését a Gabonaforgalmi Központ veszi át a Hombártól.

Két évvel ezelőtt alakult a Hombár olyaténképpen, hogy a Közellátási Minisztérium — saját szervezet hiján — a kötött gabonaforgalom irányítására és ellenőrzésére igénybevette a Futura terményosztályának szervezetét és személyzetét és azt „Hombár” gabonagyűjtési főosztály néven a maga közvetlen vezetése alá helyezte. Már annakidején világos volt, hogy ez csak átmeneti megoldás, mert — amint a szakemberek már akkor is előre látták — a háború folytán szükségessé vált adminisztratív feladatok végrehajtása inkább a hatóságok, mint a kereskedelem ügykörébe tartozik és a „Hombár” létesítése határozottan eltávolodást jelentett a Futurának attól a fennállása óta követett, közel negyedszázados célkitűzésétől, amely elsősorban a termények felvásárlásának és értékesítésének mindenkor a termelő érdekei szerint való lebonyolítására irányult.

A kormány előrelátó politikája folytán a központi és vidéki közellátási szervezet kiépítésével párhuzamosan most végre sor kerülhetett a gabonellátás közigazgatási és kereskedelmi jellegű munkakörének szétválasztására.

A gabonakészletek központi nyilvántartását és ezétszását — mint bevezetőben említettük — az új gazdasági évben már a Közellátási Minisztérium kebelében megszervezett Gabonaforgalmi Központ a tényleges készletgyűjtés és értékesítés munkáját pedig az erre feljogosított gabonakereskedelem látja el. Ezzel a szétválasztással azután megszűnt az átmenetileg adminisztratív teendőkkel is megbízott Hombár különállásának és fenntartásának a szükségessége is.

A Hombár ténykedésének megszűnésével egyidejűleg a Budapesti Közlöny f. évi július hó 21-i 161. számában megjelent a Futurához kirendelt kormánybiztos megbízatását is. Ezt a megbízatást tudvaleg Fattinger Sándor dr. ny. államtitkár töltötte be, aki rendkívül nehéz viszonyok között látta el a közérdekű feladatát és önfeláldozó, fáradhatatlan munkájával maradandó érdemeket szerzett a kivételes időszak közellátási nehézségeinek leküzdésére és az ország gabonaművelésével való folyamatos ellátásának biztosítása érdekében.

Értesülésünk szerint a Hombár megszűnése folytán a Futura gabonagyűjtési főosztálya, mely a jövőben ismét csak értékesítési tevékenységet fejt ki, tekintélyes bizományosi hálózatával tovább folytatja működését a gazdák érdekeit szolgáló eredeti hivatásának megfelelően.

Ez a kétezres létszámot meghaladó bizományosi kar, amely a keresztyeny magyar gabonakereskedelem legjobban megalapozott képviselője, a Futura két és fél évtizedes céltudatos szervező tevékenysége, továbbá meeszenő támogatása mellett ismételen bizonyította nélkülözhetetlenségét nemcsak most az irányított gazdálkodás, hanem már a

szabadkereskedelem idején is.

A Futura bizományosai ezentúl is mindenkor közvetlenül a helyszínen állnak a termelők rendelkezésére és gondoskodnak arról, hogy a gazdák úgy a beszolgáltatási kötelezettség keretében felajánlandó, mint pedig a pontkötelezettségen felül forgalomba hozható ter-

ményeiket a vonatkozó hatósági árszabályok szerint elérhető legelőnyösebb árakon és legkedvezőbb feltételek mellett értékesíthessék.

A Futura a Hombár megszűnése folytán igen sok hatósági jellegű adminisztratív teendőtől mentesül, tehát most már kiterjedt üzlethálózatát és sokszorosan bevált munkakésztségét ismét kizárólag a gazdák közönség érdekeinek szolgálatába tudja állítani.

Pósa Lajos özvegyének érdekes szerzői jogbitorlási pere

Fel kell tüntetni a műsorokon a dalszöveg szerzőjének a nevét is

A Magyar Tudósító jelenti: Özv. Pósa Lajosné 400 pengős kártérítési pert indított ómoravici Szalmácssy Zsigmond, a Toborzó Hangversenyrendező Vállalat tulajdonosa ellen. Mint a keresetből kiderül, a hangversenyvállalat január 25-én a Zeneakadémián „Dankó-nóták” címen előadást rendezett, amelyen Dankó-dalokat adtak elő anélkül azonban, hogy akár műsorban, akár az előadáson a dalszöveg írója: Pósa Lajosnak nevét feltüntették, illetve megemlítették volna. Ezért az özvegy a szerzői jogról szóló törvény alapján szerzői jogbitorlás címen 400 pengő vagyoni és nemvagyoni kártérítést kért. Dr. vitéz Cserényi-Tergovits Károly törvényszéki tanácselnök előtt megtartott tárgyaláson Szalmácssy Zsigmond azzal védekezett, hogy a műsort egy kelő gyakorlattal nem rendelkező személy állította össze

és így történt, hogy a dalszövegek szerzőjének neve a műsorból tévedésből kiamradt. Elmondta, hogy a dolgot utólag rendezte, amnyiben már a kereset badása előtt özv. Pósa Lajosnének 100 pengőt fizetett és így amnyiben személyi jogérellem forogna fenn és ezáltal kárt okozott volna, ezzel a 100 pengővel az özvegy vagyoni és nemvagyoni kárigénye kielégítést nyert. A törvényszék megállapította, hogy Szalmácssy Pósa Lajos személyi jogát megsértette, amikor az előadott műveknél szerzői nevét nem tüntette fel és ezért a szerző jogutódjának a törvény rendelkezése értelmében kártérítéssel tartozik. A bíróság a kártérítés összegét száz pengőben találta megállapíthatónak és minthogy ezt az összeget Pósané már megkapta, keresetével elutasította.

Távollétében teljesen kifosztották Imre Józsefné lakását

Több mint két és félezer pengő a fiatalasszony kára

Nagyvárad. Pénteken este néhány perccel tíz óra előtt két nő állított be a nagyvárad rendőrség bünyügyi osztályára. Az idősebbik izgatott hangon közölte, hogy a vele együtt érkező barátja lakását kifosztották és az ismeretlen tettesek jóformán minden magukkal vihető értéket elloptak.

A fiatalabb nő ezután elcsukló hangon, fel-fel zokogva elmondta, hogy Imre Józsefnének hívják. Berkovits Ferenc-utca 66. szám alatti lakik, röviddel ezelőtt ment férjhez és férjét, alig egy heti házasság után, behívták katonának. Férjem — mondotta — már a fronton van és én, hogy valahogy elartsam magam, Péter Sándor Mussolini-tér 16. számú házában lévő vendéglőjébe járok, ahol az étkezdét vezetem. Reggel 6 órakor már rendszerint eljövök hazulról — folytatta — és csak este 8 óra tájban szoktam hazatérni a napi munkából.

A fiatalasszony elmondotta még, hogy már tegnapelőtt este különös dolgot vett észre. Hazamenet ugyanis azt tapasztalta, hogy a szobájában egy villany, holott úgy emlékezett, hogy reggel elmentele előtt eloltotta. Megnyugtatta azonban magát, hogy talán mégis éjve felejtette a villanyt, mert arra álmában sem mert volna gondolni, hogy betörők garázdálkodtak a lakásában. Másnap reggel 6 órakor ismét mun-

kába ment, este azonban kivételesen nem ment haza és a lakásán kívül töltött éjszaka után, csak pénteken este, vagyis másfélnapi távollét után tért vissza ismét otthonába. Ekkor megdöbbenne vette észre, hogy a konyha ajtaja, amit pedig kulccsal bezárt, nyitva van. A szekrényajtót is nyitva találta, ezt azonban nem zárta be úgy, hogy ebben nem lett volna semmi szokatlan, a szekrény azonban csaknem üres volt. A betörő 20 méter finom vásznat, 1 női hálóinget és egy darab nehéz arany, I. J. monogramos pecsétgyűrűt vitt magával.

Egész „stafirungomat” ellopták és a férjem pecsétgyűrűjét — sőt hajt zokogva a károsult nő, akit a rendőrségnek csak nagynehézen sikerült megnyugtanni, hogy a tolvaj majd csak kézrekerül.

A szolgálatos rendőrtiszt kérdésre Imre Józsefné elmondotta még, hogy a konyhaajtó kulcsát mielőtt elment, szokása szerint a lábtörő alá rejtette s valószínűnek tartja, hogy a lopást olyan személy követhette el, aki úgy erről, mint egyéb körülményeiről tudott. Meg is nevezte azt, akire gyanakszik.

A lopott tárgyak értéke egyébként a károsult bejelentése szerint több, mint 2 ezer 500 pengő s kártalanításra sem számíthat, mert lakása nem volt biztosítva.

Közgyűlési meghívó

A Nagyvárad „HANGYA” fogyasztási és értékesítő szövetkezet

1943. augusztus hó 1-én délelőtt fél 12 órakor

a Katolikus Kör kistermében (Szilágyi Dezső-u. 5.) tartja az 1942. évi rendes közgyűlést, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívattak azzal, hogy az évi mérleg a közgyűlést megelőző 8 napon át a szövetkezet üzlethelyiségében Rákóczi-ut 2. szám alatt közszemlére ki van téve. Ha a közgyűlés a megjelent tagok eszékelly száma miatt határozatképtelenne, úgy azt 1943. augusztus hó 8-ik napján ugyanazon órában és helyen ismét megtartva, amely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz.

Napirend:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadosok felülvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Netalanj indítványok.

Nagyvárad, 1943. július 24.

Igazgatóság.

Pályázati hirdetések

Nagyvárad, július 24. A Hivatalos Lap július 23-i száma több pályázati hirdetményt tesz közzé. Ezek közül kiemeljük a következőket:

1. Pályázat a szilágycehi községi jegyzői állásra. Az állás elnyeréséhez szükséges a román nyelvben való megfelelő jártasság. Pályázati határidő 15 nap.

2. Pályázat a biharvármegyei „Gr. Tizza István” közkórházna! (Berettyóújfalú) megüresedett egy segédorvosi állásra. Javaldalmazása az állami rendszert XI. fizetési osztály 3. fokozatának megfelelő fizetés, egy butorozott szobából álló lakás, fűtés, világítással és 50%-os térítés ellenében I. osztályú élelmezés. Csak női orvostudorok pályázhatnak. A kérvény beadásának határideje a jelen közleménynek a „Népélemezés”-ben történt megjelenésétől számított 14 nap.

3. Pályázat Békés vármegye törvényhatóságánál üresedésben levő 2 (kettő) vármegyei közigazgatási gyakornoki állásra. A pályázatot Beliczey Miklós főispán úrhoz címezve, 1943. évi augusztus hó 12-én déli 12 óráig kell benyújtani.

4. A földművelésügyi minisztérium több pályázatot hirdet közép- és alérfoku gazdasági szakoktatás keretében a nők háztartási-gazdasági oktatásának elvégzéséhez szükséges tanárképző gazdasági tanárnői állásra.

Az arra alkalmasnak talált pályázók — egyelőre ideiglenes minőségben — gazdasági helyettes tanárokká neveztetnek ki, a főiskolai képesítéséhez kötött gyakornoki illetményekkel.

A kinevezett gazdasági helyettes-tanárok mintegy 15 hónapos átképző tanfolyamon kötelesek résztvenni.

5. A m. kir. belügyminisztérium, illetőleg a belügyi tárcához tartozó különböző hatóságok, hivatalok és intézetek létszámában betöltésre kerülő több II. osztályú altiszt és kiegészítő szolgáló állásra pályázatot hirdet. A feltételek a Hivatalos Lap fenti számában találhatóak.

6. A belügyi tárcához tartozó irodakezelési személyzet létszámában különböző állomáshelyeken betöltésre kerülő több irodaségédtiszti állásra szintén pályázatot hirdet a Hivatalos Lap július 23-i száma.

FERENC JÓZSEF
KESERUVIZ

KÖNYV ÉS KULTURA

„Ady Bandi — Ady Endre

— Hetey Zoltán könyve a Stádium kiadásában —

A szegénynek éppen nem mondható Ady-irodalomban új és fölötté érdekessé vált jelent Hetey Zoltán „Ady Bandi — Ady Endre” című munkája, amely a Stádium kiadásában most jelent meg a magyar könyvpiacra. Ez az új szín és érdekesség abban nyilvánul meg, hogy a tekintélyes Ady-irodalom mellőzhetetlen hiányosságát pótolja.

— Nem vagyok író — olvassék a könyv előszavában a szerző vallomását. Hatvanhárom éves koromban sem válhatnék azzá, még ha tehetségem is volna hozzá. Évtizedeken át vártam arra, hogy valaki — nálam hívatottabb — a nagy Ady Endre nagykárolyi kiadóját és ennek eseményeit megírja. De hiába vártam. Nem akadt senki, aki ezeket az emlékeket az elkallódástól megóvjá. Már pedig ezeknek ismerete Ady Endre egyéniségének teljes megértéséhez feltétlenül szükséges. Ezért kellett nekem — a nem hívatottnak — tollat ragadnom.

Hetey Zoltán így mintegy mentesít keres arra, hogy könyvét megírta, pedig csak közönségtől tartozunk neki érte és a legelfogulatlanabbul megállapíthatjuk, hogy Ady nagykárolyi diákéveinek hívatottabb megörökítője aligha akadt volna. Erről tanuskodik maga a könyv. E sorok írója 1920-tól a megszűlés alatti megszűnésig a nagykárolyi piarista főgimnázium diákja volt. Abban az osztályban is tanult, amelyben Ady Bandi is diákoskodott. Tanárai közül még voltak többen, akik Adyt is tanították.

Jól ismeri a nagyhajdúvárost, Osváth Mórék házáat, a régi református iskolát, a gettót, a nagy megyeházát, ismerte a Somos-erdőt és bizonyos mértékig a megszűlés éveiben menthetetlenül szét hulló, elkallódó héteztőlvalás nemesség városi, megyei és járási hivatalnok-tagjait. Hetey Zoltán könyvében a volt iskolatárs és kedves játszótárs melleg szeretettel átszött sorokon keresztül elevenedik fel a messze vidéken híres nagykárolyi piarista Alma Mater élete, az iskola ezelleme, a kis poros alföldszéli város élete. Az érdekes és színes környezetben élés, határozott vonásokkal jelenik meg a kis Ady Bandi. Az éremindesenti kisbirtokos vadóc-fia nehezen illeszkedett be a piarista főgimnázium fégyelmi korlátai közé. Jól emlékezem arra, hogy a kis Ady ismerő öreg tanáraink még mondogatták néha: Misként alakult volna a eorsa, ha végig ottmarad Nagykárolyban!

Érdekes a könyvnek az a része is, amely a kis Ady ösztönös antiszemizmusaival foglalkozik. Természetesen Nagykárolyt sem kímélte meg a kor liberális szelleme. A zsidóság térfoglalása elég nagyarányú volt. Ebben a korban terpeszkedett el a gettó éppen a reformátusok által lakott részen, úgy hogy már Ady idejében is a református templomot és iskolát zárt zsidó tenger ölelte körül. Ide járt hittanórákra és templomba Ady Bandi s a galíciai tenger lát-

tára ösztönös idegenkedés, sőt ellenéges érzés támadt a lelkében. Így volt ezzel minden nagykárolyi kiadóját. Ilyen alapérzésekre épült fel ezeknek a nemzedékeknek egészséges nemzeti és keresztény öntudata. Adynak is ezek között lett volna a vezéri helye. Minden tekintetben katasztrófa, hogy a zsidók közé sodródott, és a zsidóság telhetetlen

polipként szívta ennek a magyar költő-óriásnak véréit. Hetey Zoltán könyve erről a katasztrófáról is új adatokban és szempontokban gazdag fejezeteket hoz. E szempontok és adatok nyomán azután arra a következtetésre jut, hogy Ady lelkében mindig idegennek érezte az őt kizipolyozó zsidó világot és mindig tudatában volt izzó, tiszta magyarságának.

Baloldali és filozemita körök természetesen a legmélyebb hallgatással fogadják Hetey Zoltán könyvét, az elfogulatlan olvasó azonban határozottan megállapítja, hogy az Ady-irodalom egyik legértékesebb művével találkozott. (P. I.)

Módosították az ipar gyakorlását az erdélyi országrészen

Mikor lehet kiadni ideiglenes igazolványt?

A Budapesti Közlöny pénteki számában jelent meg a minisztériumnak a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi országrészen az ipar (kereskedés) gyakorlásának, valamint az ipartestületi szervezetek kiépítésének átmeneti szabályozásáról szóló 9.330—1940. M. E. számú rendelet újabb módosítása és kiegészítése tárgyában kiadott 9.910—1943. M. E. számú rendelete. A rendelet értelmében a keleti és erdélyi országrészen ideiglenes iparjogosítványt az előfeltételek fennforgása esetén az eddigi rendeletekben megszabott határidőn — 1943. évi június hó 30. napján — túl is ki lehet adni. Az ideiglenes iparjogosítvány hatálya egy év tartamára szól, ebbe az időbe azonban a háboru vagy a háborus

veszély idején teljesített katonai szolgálat tartama nem számít be. Ideiglenes iparjogosítványt ki lehet állítani annak a részére is, aki a jelen rendelet hatálybalépése előtt már kapott ideiglenes iparjogosítványt, ha annak hatálya már lejárt. Ha pedig annak hatálya később járna le, meghosszabbítását lehet kérni. Abban az esetben, ha az iparos (kereskedő) letelepülése a fogyasztóközönség szükségleteinek kielégítése érdekében szükségesnek mutatkozik, ideiglenes hatályu iparjogosítvány helyett szabályszerű hatályu iparjogosítványt lehet kiadni, ha a folyamodó valószínűsíti, hogy okmányait a rendkívüli viszonyok következtében fennálló nehézségek miatt belátható idő alatt megszerezni nem tudja.

Mennyi költség illeti meg a sportolókat a hazai és külföldi szerepléseknél

Jobban kell vigyázni a magyar sporterkölc színvonalára

Az Országos Sportközpont újabb szabályozta a sportolók külföldi és hazai szerepléseknél, kiküldetéseinek felszámítható költségeit. Ez a szabályozás azért vált szükségessé, mert a beérkezett jelentésekből megállapították, hogy egyes versenyzők és vezetők tulajdonképpen a külföldi kiküldetésekkel kapcsolatos elszámolások adtak okot sok kifogásra. A Sport Központ ezért figyelemztette az egyesületeket, fordítanak gondot arra, hogy a kiküldött sportolók utazásaikat ne használják fel anyagi előnyök szerzésére, hanem mikor külföldön a nemzet színeit képviselik, kiküldetéseiket az ország érdekében végzendő kötelességnek tekintésék. Az a szövetség vagy egyesület,

mely az államatorizmus elburjánzását elősegíti, a sporterkölcsej és a magyar testnevelés egyetemes érdekével ellentétes magatartást tanúsít. Valamennyi sportolók utazásánál a legszigorubb takarékoságot kell szem előtt tartani, de természetesen a versenyzők polgári kényelmét és megfelelő ellátását biztosítani kell. Feltétlenül takarékoskodni kell a kiutalt valutaösszeggel és a külföldi uton elért tiszta bevételeket a Nemzeti Banknál be kell szolgáltatni. A kiküldöttek sporttegyelmi felelősség mellett még a saját pénzükből sem vásárolhatnak külföldön olyan cikkeket, melyeket a vndéglátó állam rendelkezései szerint onnan kivinni tilos. (M. Tud.)

Negyvenezer pengős ékszerlopás Nagykárolyban

Nagykárolyból jelentik: Karácsonyi Károly nagykárolyi városi főmérnök feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tet-

sek az esti órákban behatoltak lakására és 40.000 pengő értékű családi ékszert elloptak. A tettesek remekművű értékes aranytárgyakat: egy

rubinköves arany-karkötőt, egy opál- és briliánskövekkel díszített platina-ékszert, egy 30 cm. hosszú és egy 62 gr. súlyú arany nyakláncot, briliáns- és opálkövekkel kirakott gyűrűket, értékes fülbevalókat, más arany-karkötőket és régi aranypénzeket vittek el. A megindult nyomozás során megállapították, hogy a tettesek a házi-viszonyokkal ismerősök lehettek. Karácsonyiék ugyanis nyitott szekrényben tartották az ékszeres kezettát, az esti órákban pedig egyórás időtartamra a lakás minden ablakát kinyitották a szellőzés végett. A betörők ebben az időben hatoltak be a lakásba. A tettesek kézrekerítésére széleskörű intézkedés történt.

Ékszerlopás történt Csányi Jánosné szegedszatymázi villájában is. Az elmúlt éjszaka betörők hatoltak be a villába és több mint 5000 pengő értékű ékszert vittek el.

Putnik Bálint gyászja

Mély gyász érte Putnik Bálint sziniszagatót. Édesapja, nemes Putnik Béla nyug. honvédeztredes, 62 éves korában, rövid szenvedés után elhunyt Budapesten. Temetése tegnap délután volt a rákoskeresztúri új köztemető halottasházából. Elhunytát gyászolják: Putnik Bálint, Miklósné Putnik Klára, Putnik Margit, Putnik Csilla gyermekei. Özv. Mitták Vilmosné, szül. Putnik Vilma, özv. dr. Barthos Arpádné, szül. Putnik Olga testvérei. Ján Zsuzsánna, ifj. Putnik Bálint unokái. Putnik Bálintné, szül. Jurik Julia menyje. Ján Miklós veje.

A széleskörben közkedveltségnek és megbecsülésnek örvendő sziniszagatót számosan keresték fel részvétnyilvánítással. Szerkesztőségünk is ezuttal fejezi ki együttérzését a mély gyászban.

Az élesdi kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság 3190—1943. tk. szám.

Árverési hirdetmény

Dr. Havas Aladár élesdi lakos végrehajtatonak az ismeretlen helyen tartózkodó Weisz Lenke végrehajtást szemvédő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság utóajánlatra újabb árverést 1000 P tőkekövetelés és járulékal behajtása végett a nagyváradi kir. törvényezék területén Bertény községben fekvő, s a bertényi 5. számú telekkönyvi betétben A. II. 3. sorszám, 474. helyrajzszám alatt foglalt ingatlanok a B. 13. sorszám szerint háromhatod részben Weisz Lenke tulajdonát képező illetőségre 1210 pengő kikáltási árban elrendeli.

Az árverést 1943. évi július hó 31. napján délelőtt 11 órakor Bertény községházánál fogják megtartani.

Az árverésre kerülő ingatlan a kikáltási árnál alacsonyabb áron nem adható el.

Bánatpénz a kikáltási ár 20 százaléka, amelyet a magasabb ígért ugyanannyi százalékkára kell kiegészíteni. Élesd, 1943. évi május hó 4. napján.

Dr. Lenkey s. k., kir. íbíró. A kiadmány hitelűl: Bartok, kiadó.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Keresztény magyar
keresztény
magyarnál vásárol

RÁDIO

VASARNAP, JULIUS 25. Budapest I.

- 7.30 Fohász, Szózat, Reggeli zene.
- 8.15 Hírek.
- 8.30 Összinté beszéd.
- 9.00 Rendőrzene.
- 10.00 Református istentisztelet. Igét hirdeti: Hatolky Kázmér.
- 11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Jezus Szíve templomból. A szentbeszédet páter Gyenis András S. J. mondja.
- 12.15 Levente-műsor.
- 12.55 Szórakoztató zene.
- 13.45 Hírek.
- 14.00 Művészlemezek.
- 15.00 A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata.
- 15.45 Magyar nóták.
- 16.30 Hírek magyar, német, román, szlovák és ruszin nyelven.
- 17.00 Rádiózenekar.
- 17.50 Gáspár Jenő elbeszélése.
- 18.00 Táncoló ritmusok.
- 19.00 Osváth Julia csevegése.
- 19.10 A m. kir. Haditudósító osztály művészeti négyesének közvetítése a nagyváradi Szigligeti Színházból.
- 20.20 Erdélyi József verse.
- 21.40 Hírek.
- 22.00 Lóversenyeredmények. Majd: Hangképek vasárnap sportjáról.
- Utána: Sporteredmények.
- 22.30 Operatárszettek.

Budapest II.

- 12.15 Kamarahármas.
- 15.00 Weidinger Ede szalonzenekara.
- 18.00 Aida. Dalmü.

HÉTFŐ, JULIUS 26. Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 11.15 Bakola Mária dalokat énekel.
- 11.40 Kossuth Géza felolvasása.
- 12.10 Rendőrzene.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Szalonötös.
- 15.30 A Budapesti honvéd őrszázados zenekara.
- 16.30 Básy Barna előadása.
- 17.50 Farkas József cigányzenekara.
- 18.00 Bálint Sándor dr. előadása.
- 17.15 Szórakoztató zene.
- 18.00 Reminiszky Károly vidám vadász elbeszélése.
- 18.25 Nyári alkonyaton.
- 19.00 Vig özvegy. Közvetítés a margitszigeti Székeszékéről.
- 21.15 Lánosz Margit verseket mond.
- 21.20 Berlini államj. opera zenekara.
- 22.10 Alomváros muzsikája.
- 22.55 Nagy mesterek arias indúái és közzenéi.

Budapest II.

- 19.00 Werthen, Dalmü.

KEDD, JULIUS 27. Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 A rádiózenekar műsorából.
- 11.15 Dalok és hangszerzások.
- 11.40 Divattudósítás.
- 12.10 A légierők fuvószenekara.
- 12.50 Mozar: C. dur szimfonia.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Radics Sándor tanegyesítés.
- 15.30 Budai Mandolinzenekar.
- 15.30 Gyermekdelután.
- 16.00 Római vonósnégyes.
- 17.00 A Vitézi Rend Zrínyi Csónakjának műsora.
- 17.50 Vécsey Ernő táncszámok zongorázik.
- 17.45 Hosszú ének.
- 18.00 Ritter Irén és Péczely Laezyó énekel.
- 19.00 A Székesfővárosi Zenekar hangversenye.
- 21.30 Csárdások.
- 22.10 Melle Béla zenekara.
- 23.10 Gigli és Journet műsorából.

Budapest II.

- 19.00 Mezőgazdasági félóra.
- 19.30 Horváth János cigányzenekara.
- 20.00 Holló József dr. előadása.
- 20.30 Táncczene.
- 21.10 Dohnányi: Zongoraverseny.

SZERDA, JULIUS 28. Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Székesfővárosi Tűzoltózenekar.
- 11.15 Mihály Ferenc gordonkázik.
- 11.40 Somlay Károly elbeszélése.
- 12.10 Weidinger Ede szalonzenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Dalok.
- 15.00 Szendlay László cigányzenekara.
- 15.30 Bodrossy Lajos előadása.
- 16.00 Madridi szimfonikus zenekar.
- 17.00 Keresztessy-Kreutz Hédi énekel.
- 17.30 Modrovich Emil dr. előadása.
- 17.40 Humoros hanglmezek.
- 18.00 Honvédműsor.
- 19.00 A Hungária park tánczenekara.
- 19.45 Kárpáti Aurél beszél Ceglédről.
- 20.05 Grieg: Hódelatú induló.
- 20.15 Bajor Gizi felolvasása.
- 20.40 Tündérek, boszorkányok.
- 22.10 Gáspár Lajos cigányzenekara.

Budapest II.

- 19.00 A lipcei kántor egyházi és világi művei.
- 20.10 Hlavát El'nor felolvasása.
- 20.35 Poósz Emil szalonzenekara.

CSÜTÖRTÖK, JULIUS 29. Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 A Mária Terézia 1. honvédegyezmény zenekara.
- 11.15 Reminiszky: Szonata zongorára és hegedűre.
- 11.40 Külföldi híradó.
- 12.10 Országos Postászenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Ilinczky László szalonzenekara.
- 15.00 Szórakoztató zene.
- 16.55 Közművelődési előadás-sorozat.
- 17.00 Pertis Jenő cigányzenekara.
- 17.45 Soós András előadása.
- 18.00 Horváth József énekel.
- 18.30 Zeuszó. Vigjáték 3 felvonásban.
- 21.00 Örökszép melódiák.
- 22.10 Táncczene.

Budapest II.

- 19.00 Pro Arte vonósnégyes.
- 19.40 Bierbauer Virgil dr. előadása.
- 20.00 Horváth Dudás József cigányzenekara.
- 20.35 Román Andrea előadása.

PÉNTEK, JULIUS 30. Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Dalmürszettek.
- 11.15 Folyamerök szalonzenekara.
- 11.40 Somogyi Béla dr. előadása.
- 12.10 Rádiózenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Tánccgyűttes.
- 15.00 Filmdalok.
- 15.30 Ifjúsági rádió.
- 16.00 Tarján címbalomhármas.
- 17.00 A rádió hangversenydobozban.
- 18.00 Német hallgatóinknak.
- 18.20 Magyar nóták.
- 19.00 Keszthelyi séta.
- 20.00 Ilinczky László tánczenekara.
- 20.45 Turj Elemér csevegése.
- 21.00 Uj magyar hanglmezek.
- 22.10 Nagy mesterek — örök művek.
- 23.25 Tánccszámok zongorán.

Budapest II.

- 19.00 Isjanovits Sándor dr. előadása.
- 19.15 Könyvü muzsika.
- 20.00 Massenet Pesten.

SZOMBAT, JULIUS 31. Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 11.00 Liszt Ferenc halálának 57. évfordulóján. Gyászmise közvetítése.
- 12.10 Rádiózenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 15.00 A rádiózenekar műsorából.
- 15.30 Berde Mária előadása.
- 17.00 Táncczene.
- 17.50 Petőfi halála évfordulóján.
- 18.00 Bisztriczky Tibor hegedül.
- 28.20 Hangképek innen-onnan.
- 19.00 A Székesfővárosi Zenekar.
- 20.00 Látogatás Patzay Pál műtermében.
- 21.05 Versekől előadás.
- 21.20 Géczy Barnabás zenekara.
- 22.10 Ki mit szeret?

Budapest II.

- 19.00 Hlászny Béla harmonikaszámal.
- 19.20 Mezőgazdasági félóra.
- 19.50 Liszt-est.
- 20.40 Régi magyar színészekről előadás.

APROHÍRDETÉSEK

Adás-vétel

Egy jó állapotban levő kis Singer varrógép eladó. Gaál Mózes-u. 8. 449

Vashordót, bádoghordót vásárol ULLmann cég, Mussolini-tér 12., Telefon 2677. 452

Ponyvát használtat, lehetőleg nagyot, vesz azonnal Czaja cirkusz. 451

Tangóharmonika 120 basszusos eladó. Varga, Szent Anna-u. 33. 290

Egy vas pénzszekrényt, 2-est vagy 3-ast megvételre keresek. — Telefon: 19-82. 427

Angoraszőrt, gubancot bármilyen mennyiségű veszek. Székely, Kapucinus-u. 11. 444

Állást nyec

Cipész segédekét állandó vegyes munkára felveszek Kiss cipész, Baros Gábor-u. 12. 450

Jó asztalosokat azonnal belépésre felvesz az Erdélyi Repülőgépgyár. — Nagyvárad, Bem József-u. 26. 453

Szakmában jártas csapatot és boltiszolgát felveszek. Péter Sándor, Mussolini-tér 19. 447

Különféle

Brandisz magánnyomozó iroda nyomoz, megfigyel, informál Nagyvárad, Hodossy-u. 30. 459

Fertőtlenítést, poloska, moly és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja. Csutorás Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664

Jóforgalmu pékeget bérbe vennék. Cimeket a kiadóba kérek. 399

Lakás

Különbejárati butorozott szoba keresztny családnál kiadó. Schlauch-tér 28. szám. 455

Butorozott szoba, fürdőszoba használatra kiadó. Kocsán János-u. 10. 454

Keresek augusztus 1-re pénzügyigazgatóság közelébe, különbejárati butorozott szobát. Csuka Erzsébet, Lukács György-u. 13. 458

2 szobás magánházat megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 403

VASARNAP, AUGUSZTUS 1. Budapest I.

- 7.30 Fohász, Szózat, Reggeli zene.
- 8.15 Hírek.
- 8.30 Összinté beszéd.
- 9.00 Unitárius istentisztelet. Igét hirdeti: Taar Géza.
- 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a budavári Koronázó Főtemplomból. A szentbeszédet dr. Pogor Odón piarista tanár mondja.
- 11.15 Evangélikus istentisztelet. Igét hirdeti Kemény Lajos.
- 12.15 Levente-műsor.
- 12.55 Budapest honvéd őrszázalaj.
- 13.45 Hírek.
- 14.00 Művészlemezek.
- 15.00 A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata.
- 15.45 Dalol az Alföld.
- 16.30 Hírek magyar, német, román, szlovák és ruszin nyelven.
- 17.00 Táncoljunk, nevéssünk.
- 17.45 Vitéz Bodor Aladár tréfás elbeszélő-költeménye.
- 19.00 Mindenből-mindenkinek.
- 21.20 Fellegi Teri énekel.
- 21.40 Hírek.
- 22.15 Se szó se beszéd — muzsika.

Oktatás

Javító. és magánvizsgákra egy-két tanuló, felelősöket is előkészít középiskolai tanár. Beöthy Ödön-u. 42. 435

Szabó Ferenc GYORSIRO. és GÉPIRŐISKOLAJA, Nagyvárad, Sal Ferenc-utca 12. (Eng. szám 3329/1941.-42.) Vidékieknek vasúti kedvezmény. — Telefon: 29-78.

Ingatlan

Egy hold beültetett szőlő terméssel a városhoz közel 25.000 pengő alkalmi árban eladó. **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 461

Telkek: Kolozsvári-utcában (utcai front) darabonként 10.000 pengőért eladó. Vételár fele egy éven belül is fizethető. **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. szám. 464

Három szobás összkomfortos magánház Ujvároson eladó. **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 463

Kisebb magánházak: Árpád vezér utcában kétszobás 12.000, Nagyürögdi utcában kétszobás 12.000, Kálvária utcában kétszobás 16.000, Oláhapáti utcában háromszobás 20.000, Zágony Dezső-utcában háromszobás 15.000. **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 464

Jelinek Géza engedélyes ingatlan adás-vételi és kölcsönöztesztő irodája, Teleki-u. 2. 465

Szép saroktelek sürgősen eladó Katalin-telepen. Érdeklődni Kelemen Vitéz utca 29. 448

Elveszett

Elveszett 3 darab Sándor Ferenc névre szóló kenyérjegy. Megtaláló jutalom ellenében adja le Sipos Orbán-u. 54. Össi. 457

Elvesztett Kodak 620-as fényképezőgép börtökkel. Megtaláló jutalom ellenében adja Rendőrséghez. 456

KIADÓTULAJDONOS; SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: Feltöltő kiadó: **Dr. Paál Árpád** **Dr. Scheffler Ferenc**
a Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.